

Onderweg

Parochie **HH. Twaalf Apostelen**

Jaargang 9 - nummer 1

In dit nummer o.a.

Gudula

Actie Kerkbalans

In de spotlights

Rob Mullink

Inhoud

Jaargang 9, nr. 1

periode 28 nov. 2020 t/m 31 jan. 2021

Colofon	2
Van de pastores	3
Adventsactie / Nieuw redactielid	4
Van de bestuurstafel / Kerstboekje	5
PCI / Parochiële pelgrimstocht	6
Geboren uit Licht	7
Kerst in coronatijd / Lourdesbedevaart	8
In de spotlights: Rob Mullink	9
Jezus Onderweg / Kerstkring	10
Actie Kerkbalans	11
Het Leijser-orgel / Oase / Benedictijns vormingsprogramma	12
Bijlage Vieringschema	13
Kids & Teens	16
Uit de geloofsgemeenschappen	18
Een kaarsje bij Maria in Steenderen	32

Verschijningsdatum volgend nummer:

Nr. 2: 22 januari 2021

periode 30 januari t/m 28 maart 2021

Inleveren kopij tot 1 januari 2021

COLOFON

Redactie

Hans Limbeek   Magda van Ommen
Gerrit te Vaarwerk   Huub Winkeler
Joost van Duin

Onderweg verschijnt 7 x per jaar

Bankrek.nr.: **NL97RABO0155113046**

Ook voor uw bijdrage aan *Onderweg*
o.v.v. uw locatie.

Internet: **www.12apostelen.nl**

E-mail: **redactie@12apostelen.nl**

Vormgeving: Repro Design, Deventer

Foto omslag: Kerstdoek gemaakt door
mw. Kramer-Kuipers uit
Neede.

Bestuur parochie HH. Twaalf Apostelen

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor; voorzitter

P.H.M. (Paul) Seesing, vicevoorzitter

Mevr. C.A.L.S. (Ineke) Peterse-Giesen,
secretaris

C.H.J. (Kees) Koersvelt, penningmeester

H.G.J. (Herman) Heuver, portefeuille
gebouwen en begraafplaatsen

H.J.B. (Huub) Winkeler, portefeuille
personeels- en vrijwilligersbeleid en portefeuille
communicatie

Wensen

Weet u nog wat u uzelf en de ander heeft toegewenst voor het afgelopen jaar? Aan iemand die dicht bij u staat waarschijnlijk heel specifieke zaken, maar over het algemeen wensten we elkaar: de beste wensen, een gelukkig, een voorspoedig of een gezegend nieuwjaar. Deze woorden krijgen voor het komende jaar een extra dimensie. Want het jaar was niet zoals we ons dat hadden voorgesteld.

Aan het begin van het kerkelijk jaar – tevens het begin van de negende jaargang van *Onderweg* – zien we in de adventsperiode uit naar de komst van de Heer, de komst van het Licht, de komst van de Vrededorst. Laten we hopen dat we ook mogen uitzien naar de komst van samenhang, juiste beslissingen en geduld.

Vaak steek ik thuis, op het werk of in een kerk een kaarsje op bij Maria. Zij brengt mij troost, geeft mij warmte en kracht. Namens de redactie is het dat wat ik u wil toewensen voor 2021: troost, warmte, kracht en ..... gezondheid.

Magda van Ommen

Vertrouwenspersoon

Gerry Spekkink kan door medewerkers en vrijwilligers vertrouwelijk worden geraadpleegd bij ongewenste omgangsvormen binnen de parochie.
tel.: 06 47153610
e-mail: g.spekkink@12apostelen.nl

Telefoonnummer voor:

**Ziekenzalving, ziekenzegen
en uitvaart   06 103 19 638**

PCI - Noodhulp

Heeft u om wat voor reden dan ook hulp nodig? Neem contact op met de Parochiële Caritas Instelling (PCI)
Email: pci@12apostelen.nl
www.pci12apostelen.nl

Contactgegevens parochie HH. Twaalf Apostelen

Pastoraal Team

J.G.M. (Harry) Scheve, pastoor,
tel.: 06 53214017
Kerkstraat 9, /7256 AR Keijenborg
e-mail: h.scheve@12apostelen.nl

M.J.B. (Marga) Engelage-van Langen,
parochiaal werker, tel.: 06 29405303
p/a Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen
e-mail: m.engelage@12apostelen.nl

Secretariaat Parochie

**Mieke Degen, Petra Hulman
en Magda van Ommen**

Van Heemstrastraat 4, 7204 GJ Zutphen;
tel.: 0575 711310;
dinsdag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur
e-mail: secretariaat@12apostelen.nl

Contactgegevens geloofsgemeenschappen

De contactgegevens van de geloofsgemeenschappen kunt u vinden op de betreffende locatiepagina's vanaf blz. 18.

Assistentie Pastoraal Team

Diaken A.J.M. (Anton) Bos

tel.: 06 44902208
e-mail: a.bos@12apostelen.nl

Diaken G.G.M. (Günther) Oude Groen

Telefonisch spreekuur voor zieken en ouderen:
dinsdag 18.30-19.30 uur, tel.: 0545 272320
e-mail: g.oudegroen@12apostelen.nl

L.M.J.F. (Laura) van de Kam

parochiemedewerker, tel.: 06 39639364
e-mail: l.vandekam@12apostelen.nl

G.J.A.M. (Gerry) Spekkink-Beunk

parochiemedewerker, tel.: 06 47153610
e-mail: g.spekkink@12apostelen.nl

M.J. (Marian) Storteler-Wopereis

parochiemedewerker, tel.: 06 1178334
e-mail: m.storteler@12apostelen.nl

Heden is u een Redder geboren!

Tellen en geteld worden

In die dagen kwam er een besluit van keizer Augustus, dat er een volkstelling gehouden moest worden in heel zijn rijk. (Lucas 2,1) De keizer wilde een volkstelling, het ging hem om de aantallen, hoeveel belasting zij kunnen afdragen. Het ging hem niet om wie zij zijn, niet om de mensen zelf.

Wat telt

Door de opkomst van het Covid-19 virus is er in het afgelopen jaar heel veel geteld, wereldwijd en in ons land. Hoeveel besmettingen, zieken, ziekenhuisopnames? Hoeveel mensen overleden? Hoeveel economische schade? Hoeveel werkelozen? Hoeveel geld is er nodig om bedrijven overeind te houden en mensen te steunen? Wat telt? Moeten we naar leeftijd kijken, lijden jongeren nu meer dan ouderen? Kortom, het virus heeft de wereld in zijn greep en het beheerst ons allemaal.

Het volk dat wandelt in de duisternis ziet een helder licht; een glans straalt over hen die wonen in het land van de dood. (Jesaja 1a-b)

Zijn wij dat volk?

Hoe kunnen wij dit samen dragen en volhouden in deze onzekere en beangstigende tijd? Zien wij het licht dat ons naar een andere toekomst leidt? Durven wij van onze tronen te komen, uit onze eigegebouwde bunkers te komen en op zoek te gaan?

Wie telt mee?

Het is geen of of, geen wij en zij, maar wij allen. Geen opdeling in werkenden en werkelozen. Geen verschil tussen bankiers en vuilnismannen. Geen onderscheid in geslacht, leefwijze of religie, jong of oud, kleur of afkomst.

Voor God telt elk mens

Vreest niet, want zie, ik verkondig u een vreugdevolle boodschap die bestemd is voor heel het volk. Heden is u een Redder geboren, Christus de Heer, in de stad van David. (Lucas 2,8-11)

Herders hoorden als eerste dit nieuws. Koningen volgden de ster. Zij stonden open voor het licht dat God liet schijnen over een nieuwe toekomst.

Allen tellen mee

Een gemeenschap zonder ouderen is een verlies van mensen met levenservaring en wijsheid. Zij zijn de dragers van ervaringen, van omgaan met tegenvallers, moed houden en er iets van maken. Zij kunnen jongeren leren vol te houden en om te gaan met onzekerheden. Hen leren te relativiseren, mee te denken over de toekomst en mogelijkheden. Een gemeenschap zonder jongeren is een gemeenschap die ten dode is opgeschreven, een gemeenschap zonder toekomst. Zij leven met de gedeelde wijsheid verder. Zij zien met nieuwe ogen. Met veerkracht en souplesse zullen zij de aarde en het leven doorgeven. Samen, jong en oud, dragen wij wat op onze weg komt. Samen kunnen wij volhouden en bouwen aan een toekomst.

Door er voor elkaar te zijn; bij vreugde en verdriet, bij lijden en dood, bij zorgen en afzien. Samen! Elk mens telt mee en mag zich gezien weten door God en moet gezien worden door ons!

Heden is u een Redder geboren!

Het vreugdevolle nieuws van Kerst, wat heeft het ons te zeggen?

Ik citeer Carel ter Linden: "Het lijkt wel of de hemel met kerstmis aan de aarde een raadseltje opgeeft. Je zoekt God? Ik breng je bij de mens. Je verwacht hem in een paleis? Je vindt hem in een stal. Je zoekt hem onder de machtigen? Je vindt hem bij de machtelozen... Maar als je dit raadsel raadt, dan raad je het leven zelf. Wie dit kind, deze koning, op zijn levensweg wil volgen, komt vanzelf terecht bij mensen die het in deze wereld niet zomaar redden. Je merkt daar dat je ophoudt te domineren. Dat je even zowaar een beetje zin krijgt. En die blijdschap waar die engel het over had, die zul je voelen". (uit: Bijbelse miniaturen, blz.166)

Marga Engelage, pastoraal werker.

Het breed parochieel team wenst u een goede advent en een zalig Kerstmis.

Voedselzekerheid vermindert schooluitval

ADVENTSACTIE

EEN CAMPAGNE VAN VASTENACTIE

In Malawi moet meer dan de helft van de inwoners rondkomen van één euro per dag of minder. Malawi is dan ook een van de armste landen ter wereld. De meeste mensen werken in de agrarische sector en verbouwen voor de voedselvoorziening bijna uitsluitend mais. Die monocultuur veroorzaakt voedselonzekerheid, want mais is erg gevoelig voor klimaatomstandigheden.

In het district Chikwawa is de voedselonzekerheid het grootst. De afgelopen jaren ging negentig procent van de oogst verloren door overstromingen en droogte. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de klimaatomstandigheden en de voedselonzekerheid schooluitval veroorzaken, waardoor vooral alleenstaande moeders met schoolgaande kinderen extra zwaar getroffen worden. De kinderen van deze moeders vallen bovengemiddeld vaak uit op school.

De adventsactie 2020 richt zich met het project 'Malawi' op 160 huishoudens van alleenstaande moeders met schoolgaande kinderen. De 464 schoolkinderen (evenveel jongens als meisjes) uit die huishoudens verzuimen als gevolg van voedselonzekerheid vaak van school. Doel van het project is de voedselonzekerheid van deze huishoudens te verminderen en schooluitval van de kinderen te voorkomen. Om dit te bereiken leren de deelnemers aan het project hoe je op een ecologische manier groente kunt verbouwen, waarmee de voedselvoorziening minder gevoelig wordt van klimaatinvloeden. De huishoudens krijgen elk vijf kippen en de moeders leren hoe ze voor de dieren moeten zorgen. Daarnaast doen de moeders mee aan spaar-en leengroepen in het dorp en leren ze hun financiën te beheren. De huishoudens krijgen sojameel, zodat hun kinderen ten minste twee maaltijden per dag krijgen en zonder honger naar school kunnen. Dit alles maakt de gezinnen veerkrachtiger en minder kwetsbaar.

Malawi is een land in zuidelijk Afrika, dat grenst aan Zambia, Tanzania en Mozambique. Het is gelegen aan een groot meer, het Malawimeer. Malawi is de huidige naam voor het voormalige Britse

protectoraat Nyasaland. Nyasa is de oude naam van het Malawimeer. Malawi werd onafhankelijk in 1964 en heeft sinds 1994 een gekozen regering. Daarvoor was het een dictatuur.

Malawi is zo gezegd een van de armste landen ter wereld. Het ontbreken van een zeehaven, de traditionele gerichtheid op de verbouw van thee en tabak op plantages en het lage opleidingsniveau van de bevolking maken samen de economische situatie dramatisch. Een koloniale erfenis is de bewerkelijke maisteelt, die vanwege de noodzaak tot irrigatie bepaald geen gelukkige keuze is voor de lokale omstandigheden.

Malawi heeft meer dan 19 miljoen inwoners en de bevolking groeit jaarlijks met 2,75 procent. Volgens het ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties leeft in Malawi 65 % van de bevolking onder de armoedegrens.

U kunt het project 'Malawi' laten slagen door uw bijdrage over te maken op rekeningnummer NLO4 RABO 0322 3951 00 ten name van MOV parochie HH. Twaalf Apostelen onder vermelding van Adventsactie 2020. De gezamenlijke MOV-groepen danken u voor uw bijdrage!

Nieuw redactielid Joost van Duin

Het plotselinge overlijden van ons redactielid Joseph Wissink was een enorme schok voor zijn familie, de parochie en onze redactie. Zijn kennis en inzet heeft het parochieblad *Onderweg* doen ontstaan tot een mooi blad en dat is het nu nog steeds. Het is onze taak om *Onderweg* voort te zetten. De redactie is dan ook verheugd dat Joost van Duin, uit het buurtschap Medler bij Vorden, de redactie komt versterken. Joost is zeker geen onbekende in de geloofsgemeenschap Christus Koning/H. Antonius van Pauda in Vorden en in de parochie HH. Twaalf Apostelen. Hij is actief in de parochiële werkgroep vormselvoorbereiding en was lid van het locatiebestuur in Vorden voor de fusie in 2010. Zijn werkzaamheden in het dagelijks leven sluiten goed aan bij het maken en uitgeven van ons

blad *Onderweg*. Vanaf dit nummer 1, jaargang 9, gaat hij een aantal taken op zich nemen en mede zorgdragen voor ons parochieblad. Wij wensen Joost daar veel plezier en succes bij.

De redactie

VAN DE BESTUURSTAFEL

Coronavirus, het meest gebruikte woord in het afgelopen halfjaar. Op alle praatprogramma's op radio en televisie, in kranten en tijdschriften. Was het maar zo dat het daarbij bleef. Nee door het coronavirus wordt ons leven in sterke mate beïnvloed.

We mogen niet vrijelijk meer naar de kerk, bij elkaar op visite of verjaardag. Ons hele sociale leven staat op zijn kop. Voor veel ouderen dreigt eenzaamheid, voor veel jongeren betekenen de coronamaatregelen dat ze elkaar niet meer ontmoeten en geen feestjes en festiviteiten hebben die voor hun sociale ontwikkeling belangrijk zijn. Het ergste is dat er nog geen perspectief is.

Voor veel parochianen heeft het coronavirus een grote impact op het persoonlijke leven door ziekte of verlies van een naaste. In een situatie als deze is het belangrijk dat wij door ons geloof hoop op een betere toekomst kunnen putten en kracht om door te kunnen gaan. De opdracht die we daardoor hebben is omzien naar onze naaste. Samen komen we door deze vreemde tijd.

Voor onze geloofsbeleving heeft het coronavirus ook grote consequenties. Zo moest de viering van Allerzielen op een heel andere manier plaatsvinden dan op de traditionele wijze. Veel vrijwilligers hebben zich ingezet om het – binnen de regels die daarvoor gelden – toch allemaal mogelijk te maken. Veel dank daarvoor!

Het parochiebestuur heeft de gesprekken met de geloofsgemeenschappen afgerond. De gesprekken zijn in een goede sfeer verlopen. Over het algemeen is er behoefte aan een betere communicatie. Hoe je dat dan vorm moet geven is nog een hele puzzel. In november worden de verslagen van de gesprekken in het breed parochieel team en het parochiebestuur besproken. De uitkomst daarvan zullen we met u bespreken. Hoe? Dat zal afhangen van de dan geldende regels en voorschriften.

De klankbordgroep parochiecentrum, bestaande uit twee parochianen per cluster en vier leden van het parochiebestuur, is drie keer in goede harmonie bijeen geweest. Er is gediscussieerd over het parochiecentrum. De communicatie over de resultaten van de gesprekken zal, volgens afspraak, door de klankbordgroep worden verzorgd.

Allerlei initiatieven worden er genomen om samen deze moeilijke tijd door te komen. In deze uitgave van *Onderweg* kunt u daarover meer lezen. Heeft u zelf suggesties en wilt u ondersteuning bij de uitvoering daarvan, dan wil het parochiebestuur er graag voor u zijn.

Paul Seesing, vicevoorzitter

Een mooi verhaal

Het was advent. 'Over vier weken is het Kerstmis' had meester Jaap op school verteld 'en dat is een heel groot feest.' Jacob woonde met zijn vader en zijn moeder in een dorpje in de Achterhoek. Jacob had twee zusjes, Sophie en Claartje. Sophie was ouder dan Jacob en Claartje was twee jaar jonger. Ze woonden nog niet zo lang in de Achterhoek, maar ze vonden het erg leuk. 'Wel wat verder rijden naar mijn werk' zei papa, 'maar ik heb het er graag voor over.' Jacob zag uit naar het kerstfeest, en ook naar de vier weken advent. In die tijd gebeuren heel veel leuke dingen, wist hij nog van vorig jaar. Dat begon al met Sinterklaas. Opa en oma kwamen dan en je kreeg cadeautjes. Maar dat was nu anders. Oma kwam niet, want oma was in de zomer overleden. En opa was erg verdrietig. Zo begint het eerste kerstboekje dat in 2011 is geschreven voor kinderen in en rond onze parochie.

De auteur, Theo Lam, was toen bestuurslid van onze parochie. In dit boekje worden we stap voor stap door de adventsperiode geleid aan de hand van de belevenissen van een gezin. Een mooi verhaal om kinderen te laten zien dat kerst veel meer is dan de media en de commercie ons vertellen. De gedachte van kerst is overal om ons heen. Vanuit de geloofsgemeenschappen ontvingen wij de vraag of er nog een vervolg komt op de serie, waarvan het laatste boekje in 2017 is verschenen. Aan dit verzoek geven we nu gehoor. We gaan deze leuke serie kerstboekjes heruitgeven. Een tweede druk dus. Zodat ook de kinderen van nu in de gelegenheid worden gesteld deze mooie te lezen en te beleven. Daar waar gewenst zal dit boekje ook worden uitgereikt aan de kinderen van de basisscholen in onze parochie.

De geloofsgemeenschappen zullen het kerstboekje "Een mooi verhaal" ruim voor de kersttijd beschikbaar hebben, zodat de kinderen op de basisschool het boekje vóór de kerstvakantie mee naar huis kunnen nemen.

Huub Winkeler

Corona en toch een fijn kerstfeest

Wanneer ik deze bijdrage aan het kerstnummer van *Onderweg* schrijf, heb ik net naar het persmoment van onze premier geluisterd. Het aantal positief geteste mensen ligt elke dag nog boven de 10.000, maar het kabinet heeft de verwachting dat binnen enkele dagen dit aantal zal dalen. Ik hoop dit van ganse harte. Corona doet veel met mensen. Een aantal jongeren vindt het allemaal maar flauwekul en organiseert illegale feesten. Mensen die geconfronteerd worden met het virus en flink ziek worden, maar ook mensen die angst voor het virus hebben ontwikkeld omdat ze minder gezond of oud zijn en bang voor een infectie, hebben de ergste verwachtingen. Ik vind het nodig dat de overheid en de GGD aandacht schenken aan deze mensen en ook aan degenen die in eenzaamheid en isolement terecht zijn gekomen. Een landelijk of regionaal telefoonnummer van een GGD, waar men te rade kan gaan of gewoon even een praatje kan maken, is zeer wenselijk.

Als Caritas hebben we in november - op verzoek van het pastoraal team en in samenwerking met het parochiebestuur - bij veel ouderen in onze parochie een bloemetje met een begeleidende brief van onze pastoor laten bezorgen. Alle vrijwilligers van de bezoekersgroepen en de PCI-werkgroepen hebben hiervoor honderden adressen bezocht. Het pastoraal team hoopt op deze manier de eenzaamheid even te onderbreken en te laten blijken dat we nog dicht bij onze ouderen en alleenstaanden staan. Tot onze taak rekenen wij ook de immateriële zorg voor onze parochianen. Als u behoefte heeft aan een gesprek of een knelpunt wilt bespreken, staan de PCI en de bezoekersgroepen daarvoor klaar.

Ook voor financiële zorg kunt u bij ons terecht. Als je bedenkt dat één op de vijf huishoudens in armoede of tegen die grens aan moet leven en dat corona daar nog eens een schepje bovenop heeft gedaan door ontslag, geen inkomsten als ZZP-er of hogere kosten, dan is hulp vaak hard nodig.

Als Caritas dragen we graag ons steentje bij, maar ook de overheid zou een campagne moeten starten om de eenzaamheid en verborgen armoede ten gevolge van de coronapandemie bespreekbaar te maken. Veel mensen zijn door externe omstandigheden in armoede terechtgekomen en verdienen net als het bedrijfsleven in deze coronatijd geholpen te worden. U kunt ons via de e-mailadressen of leden van onze werkgroepen bereiken. We zijn laagdrempelig en u hoeft zich niet te schamen. Het zou fijn zijn als u zich met de kerstdagen even niet over financiële- of armoedeproblemen zorgen hoeft te maken.

Kerst is voor de PCI-werkgroepen een bijzondere tijd. In de maand december worden altijd extra activiteiten ontwikkeld. Er worden kerststukken bezorgd, voedselpakketten uitgedeeld en andere acties op touw gezet. Vaak bogen die acties op een lange, waardevolle historie van ver voor de fusie van de verschillende geloofsgemeenschappen tot de parochie HH. Twaalf Apostelen. De werkgroepen hopen met hun acties de nood en de eenzaamheid rond de Kerst te verlichten. Zij hopen iedereen een fijne Kerst te kunnen geven.

Als u dit leest en onze activiteiten belangrijk vindt, kunt u ons werk ondersteunen met een gift. Wij zijn u daar zeer erkentelijk voor. Wij willen ons werk graag zo ruimhartig mogelijk voortzetten, maar zijn daarvoor mede afhankelijk van giften. We zijn een ANBI-instelling: een gift is aftrekbaar voor de belasting. Op onze website staat daar meer over. Ons bankrekeningnummer is NL55 RABO 0159 7997 75. Hartelijk dank en fijne kerstdagen.

*Theo Venneman, voorzitter
PCI parochie HH. Twaalf Apostelen*

Parochiële pelgrimstocht

Onderweg met de twaalf apostelen

Door de coronacrisis hebben in 2020 heel wat parochiële activiteiten geen doorgang kunnen vinden. Daartoe behoort ook de pelgrimstocht 'Onderweg met de twaalf apostelen', die voor april op het programma stond. De tien (rond)wandelingen vanuit de verschillende kerken in onze parochie, elke dag ingeleid door mensen uit het breed parochieel team, met onderweg interessante en inspirerende activiteiten, zetten we in 2021 opnieuw op het programma. De pelgrimstocht vindt plaats van woensdag 14 april tot en met zondag 25 april 2021. Laten we hopen dat dit keer de coronapandemie geen roet in het eten gooit.

Reserveer 14 t/m 25 april 2021 alvast in uw agenda!

Gerrit te Vaarwerk en Petra Hulman

Geboren uit Licht

Gudula had een vreselijk jaar achter de rug. De eenzaamheid had onbarmhartig toegeslagen. Al kon Gudula best goed alleen zijn. Het was bijna Kerst. Hoe zou ze dit keer het lichtfeest gaan vieren? Ze is ook nog op 8 januari jarig, de feestdag van haar naamheilige Gudula. In haar geboorteplaats Lochem staat ook de Gudulakerk. Ze is de heilige van het Licht! Gudula liep eens in het donker naar de kerk met een lantaarn. De duivel blies steeds het licht uit, een engel stak het steeds weer aan: zo kon ze haar weg in Gods Licht vervolgen.

Dit jaar wilde Gudula daar iets mee op kerstavond. Ze wilde, net als haar geboorteheilige, met een lantaarn, van haar woonplaats Zutphen naar de kerk in Lochem lopen, langs de Berkel! Zo wilde ze nadenken over de Kerst.

Want wat betekent Kerstmis eigenlijk? Ze zeggen vaak dat we de geboorte vieren van het Licht, van de Liefde, voor alle mensen. Dat voelde Gudula helemaal niet zo. Waartoe was zij op aarde? Waarom is er zoveel ellende en ziekte en dreigen er altijd weer pandemieën en oorlogen? De meeste mensen deugen, al lijkt het kwaad vaak te winnen. Liefde maakt weerloos. Liefde maakt je kwetsbaar en het doet pijn als iemand er roekeloos mee omgaat. Je bent dan misschien wel uit liefde geboren, maar houd je het vol om van daaruit te leven?

Die avond ging ze op weg. In 1977 was het een zwaarbewolkte natte avond met een stevige wind. Niet echt kerstweer! Een graad of tien! Daar liep Gudula met haar lantaarn, een extra kaars mee én lucifers. Op Gods hulp durfde ze niet zomaar te vertrouwen! Terwijl ze de stad uitwandelde, merkte ze ineens hoe symbolisch haar tocht was.

Terug naar de bron! Dan moet je tegen de stroom in! Ze dacht terug aan de tegenslagen in haar leven, de verloren liefdes, de verdwenen idealen. In deze duisternis zag toch niemand haar tranen. God misschien, dacht ze vroom. Te vaak was ze met de stroom meegegaan en dat leverde uiteindelijk ook niets op. Ach, het leven is gewoon wat het is. Toen ze in de buurt van Huize de Voorst kwam, vroeg ze zich af of macht en rijkdom iets betekenen. Ook dat gaat voorbij, je bezit is altijd op weg naar anderen.

Tot nu toe ging alles goed, maar dan ineens een harde windvlaag, die de kaars

doofde in haar lantaarn... Het is nog een hele toer in het donker de kaars weer aan te steken, maar het lukte!

Gudula liep verder en besepte dat licht toch echt de duisternis verjaagt. Is dat ook zo in de mens zelf? Verjaagt het positieve al het negatieve?

Inmiddels kwam ze bij een stikdonker Erve Besselink aan. Daar woei de wind opnieuw haar kaars uit... ze pakte weer haar lucifers... Terwijl ze met haar natte handen er een lucifertje uit probeerde te peuteren, schoot het doosje uit haar handen en viel in een waterplas! Daar stond ze! In het pikkedonker! Zonder licht! Moet je op zo'n moment gaan bidden? Zat de duivel hierachter en moet je zo leren op God te vertrouwen?

Misschien kon de heilige Gudula voor haar bidden! Nu leek het ook net of zij haar toefluisterde: "ja, vertrouw op God, vertrouw op je innerlijk licht, op de liefde in je hart!"

Op dat moment werd het heel stil om haar heen. Het waaide zelfs niet meer... zo gaat dat in een heilige nacht, waar we wachten op de geboorte van het Licht. Er daalde een merkwaardige rust en vrede neer op Gudula. Iets in haar ontwaakte of iemand bezocht haar ziel. O, wonderlijke nacht! Die nacht opende zich niet alleen haar hart voor de geboorte van het innerlijk licht... maar opende zich ook het wolkendek... en straalde de volle maan haar tegemoet! Met een hart vol vreugde kon ze nu toch haar tocht vervolgen. De lantaarn gaf geen licht meer, maar God zorgde voor licht!

Ze hoefde niet meer tegen de stroom in op zoek naar de bron, de bron was in haar

zelf ontsprongen. De natuur bevestigde dat door de volle maan, die maar zelden in de kerstnacht aan de hemel staat! En glimlachend hoorde ze de heilige Gudula zeggen: "Leef vanuit het Licht in je hart, je moet het laten groeien, zodat het naar buiten toe een weg kan banen als Liefde!" Haar verdere tocht verliep voorspoedig.

Vanaf de Boevinkbrug wandelde ze rechtstreeks naar Lochem. Alles leek nu betekenis te krijgen. Je moet bruggen slaan naar andere mensen, je met anderen in liefde verbinden, meeleven in al die wonderlijke stromen van leven!

Onderweg ontmoette nog ze iemand die zei: "Wat jammer dat uw lantaarn niet brandt, maar gelukkig straalt uzelf!"

In de kerk vierde ze de geboorte van het Licht mee in verbondenheid met al die andere mensen. Ze besepte nu: als alles donker wordt, kan God een licht in je ontsteken, dat nimmer dooft.

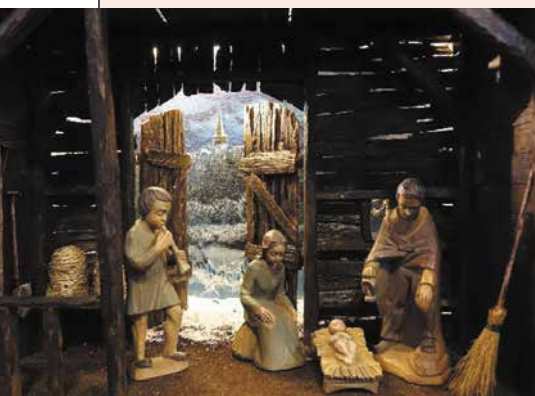
Nooit zou ze deze heilige nacht vergeten en rondkijkend wenste ze allen: dat dit Licht in *ieder* van hen geboren mag worden en dat het zich als Liefde een weg mag banen naar alle andere mensen! Zalig Kerstfeest allemaal!

Pastor Ed Wassink

Kerst in coronatijd

We gaan een ongewone kersttijd tegemoet. Door het coronavirus zitten we met heel wat vragen. Kunnen we zoals andere jaren naar de nachtmis? Kunnen we überhaupt naar de kerk? Met maximaal 30 kerkgangers op

1½ meter afstand ziet het er sowieso al niet aantrekkelijk uit. En hoe zit 't met het 'Stille Nacht, Heilige Nacht'? Met hooguit vier cantors zal dat anders klinken dan we zouden willen en meezingen mag ook al niet. En dan hebben we het alleen nog maar over het kerstfeest in de kerk. Er zijn meer vragen die ons bezighouden. Kunnen we het kerstfeest met onze ouders, opa en oma en met de (klein)kinderen vieren? We mogen immers maar drie gasten in huis ontvangen. Kunnen we buiten de deur eten? Wat kunnen we betekenen voor mensen buiten onze familie- en vriendenkring? Kunnen we de feestdagen tot een echt feest maken voor de eenzame medemens in een verzorgingshuis, de vluchteling die zijn familie is kwijtgeraakt of met de arme huishoudens die afhankelijk zijn van de voedselbank? De antwoorden op al deze vragen maken ons mistroostig, vooral ook omdat het er op dit moment (eind oktober) naar uitziet dat de situatie alleen maar verslechtert. Juist het ontbrekende perspectief op versoepeling van de coronaregels, het zicht krijgen op het licht aan het eind van de tunnel, maakt ons nog somberder.

En dan willen we met Kerstmis juist de geboorte van het Licht vieren. In het kerstverhaal komen herders en koningen, dus mensen uit de laagste tot in de hoogste klasse, naar een stal in Bethlehem om zich door het Kerstkind te laten bemoedigen en inspireren. Zegt het kerstverhaal ons niet dat we het ware Licht kunnen vinden in de ontmoeting met de ander, de medemens van welke rang of stand ook, arm of rijk en ongeacht ras, geloof of culturele achtergrond. Waar wij ons hart voor elkaar durven te openen en ons aan elkaar durven toe te vertrouwen, daar kan een ontmoeting voelen als een warm licht en een weldaad zijn. De ontmoeting met de ander geeft rust en bevrijding en roept het beste in ons op.

Er zijn ook mensen die – wel of geen coronapandemie – als een berg tegen de feestdagen opkijken, omdat ze ziek zijn, in een gespannen thuissituatie leven, problemen hebben op het werk of anderszins in een diep dal zitten. Ook zij hopen dat Licht te ondervinden door mensen te ontmoeten waarin ze warmte en genegenheid ervaren. Ook voor hen is dit misschien te vinden in de kerststal waar het kind Jezus ons toelacht. Voor dat Kind moeten we in deze donkere coronatijd ons hart openstellen en daardoor signalen van goedheid en licht ervaren.

Gerrit te Vaarwerk

Negendaagse familiereis per bus naar Lourdes

In een tijd dat reizen, door het coronavirus, niet meer aan de orde lijkt te zijn, is de Lourdeswerkgroep toch begonnen om voorbereidingen te treffen voor een negendaagse familiereis per bus in oktober 2021. Wij hopen dat reizen naar het buitenland tegen die tijd weer tot de mogelijkheden behoort.

In oktober organiseert de parochie HH. Twaalf Apostelen weer een bedevaart naar Lourdes. Van zaterdag 16 oktober t/m zondag 24 oktober 2021 (herfstvakantie) zullen wij, met twee overnachtingen onderweg, de reis naar de bedevaartplaats Lourdes per touringcar gaan maken. Deze familiereis is geschikt voor gezinnen, maar ook voor ouderen. De groepsreis wordt verzorgd door reisorganisatie Effeweg.nl; zij zijn bekend met bedevaartreizen naar Frankrijk en Polen.

De Lourdeswerkgroep, onder leiding van geestelijk verzorger Riekje Rijk, zorgt voor de reisbegeleiding, ook het pastorale gedeelte ervan. Met een minimum van 35 reizigers (inclusief begeleiding) kunnen wij deze voordelige reis gaan maken. Er is geen medische begeleiding aanwezig, maar wel hulp bij het plaatsen van de koffers en inchecken in de hotels.

De reissom bedraagt € 645,- per persoon op basis van halfpension. De toeslag voor een éénpersoonskamer is € 140.

De reissom is inclusief

- vervoer per luxe touringcar Comfort Class voorzien van alle faciliteiten
- 1 overnachting in B&B Espace Bernadette in een tweepersoonskamer
- 6 overnachtingen in Hotel des Pays Bas te Lourdes in een tweepersoonskamer
- 1 overnachting in Hotel Campanille Orleans-Saran in een tweepersoonskamer
- 8 maal diner en 8 maal ontbijt
- toeristenbelasting
- opstapplaats in Zutphen - vervoer ter plaatse
- reserveringskosten
- afscheidsdiner op de terugreis

De reissom is exclusief

- reis- ongevallenverzekering en annuleringsverzekering
- entreegelden/excursies
- calamiteitenfonds, € 2,50 per deelnemer

Onderweg zullen wij in Nevers het klooster bezoeken waar Bernadette heeft geleefd. In Lourdes is er natuurlijk aandacht voor de Heiligdommen. We zullen verschillende kerken bezoeken, waaronder de grote Pius X-basiliek. Tevens is er een viering bij de grot en zullen wij de licht- en sacramentsprocessie bidden en lopen. Ook gaan wij een dag de Pyreneeën in om te genieten van de mooie bergachtige omgeving.

Belangrijke informatie

In het voorjaar van 2021 wordt er een informatieavond gepland. De datum zal, afhankelijk van de omstandigheden rond de coronapandemie, later bekend gemaakt worden in de *Onderweg* en op de website van onze parochie. Heeft u nog vragen, dan kunt u deze mailen naar Paulien van de Vaart, e-mail paulien0908@live.nl of bellen met Huub Winkeler, telefoon 06-537 098 93.

Uw eventuele vooraanmelding kunt u naar bovengenoemd mailadres sturen. De officiële aanmeldingsmogelijkheid volgt later. Uiteraard wordt deze reis georganiseerd onder voorbehoud van de ontwikkelingen rond het coronavirus!
Namens de Lourdeswerkgroep, Huub Winkeler

Rob Mullink 'In een donkere en lege kerk voel ik het mystieke'

Het is eind oktober, ik bel aan bij een mooie bungalow aan de Berkenlaan in Hengelo. Hier woont Rob Mullink, de organist/dirigent van het Hengelose Willibrordkoor. Even later opent Rob de deur en geven we elkaar een elleboog, het nieuwe leven in de coronatijd is eigenlijk al zo normaal geworden dat je het niet eens gek meer vindt.

We nemen plaats aan de keukentafel. Rob zet koffie en deelt koeken uit. 'Ben je eigenlijk een geboren Hengeloër?' vraag ik. 'Nee, ik ben in Haaksbergen geboren, maar toen ik drie maanden oud was zijn we verhuisd naar Hengelo, mijn vader had hier namelijk een baan bij een aannemer.' 'Aha! Dus eigenlijk ben je een Tukker!' 'Ja, haha! eigenlijk wel, maar je begrijpt dat ik me niks van die Haaksbergse periode herinner! Ik ben als enig kind opgegroeid hier in Hengelo, en ging hier naar de Leer. Na de lagere school ging ik naar de mulo in Doetinchem. Toen ik van school afkwam ben ik gaan werken bij Misset Grafische Bedrijven in Doetinchem. Ik kwam daar terecht in de reclame. Ik wierf advertenties voor de door Misset uitgegeven bladen.'

'En wanneer begon je dan met muziek,' vraag ik. 'Dat begon al heel vroeg,' zegt Rob. 'Toen ik zes jaar oud was begon ik met accordeon, later volgde ik op de muziekschool ook orgel-, keyboardlessen. Ook deed ik een vooropleiding conservatorium en volgde ik drie jaar lessen aan het privéconservatorium. Nog weer later deed ik ook nog een opleiding voor koordirigent. Toen ik bij Misset werkte speelde ik 's avonds in dansorkestjes. Heel vaak werd het dan erg laat, terwijl ik 's morgens al weer vroeg naar mijn werk moest. Maar ik heb nooit veel slaap nodig gehad! Op zeker moment vroeg Arne Jansen me, je weet wel, die van *Meisjes Met Rode Haren*, of ik bij zijn band les Cigales wilde komen spelen. Dat wilde ik natuurlijk wel, maar het kon niet omdat ik in dienst moest. Dus dat ging niet door. Toen ik eenmaal in dienst was kwam ik bij de marechaussee in Schaarsbergen. 's Avonds reed ik dan naar huis om muziek te kunnen spelen. Een tijdje later, in 1973, werd ik gevraagd om toetsenist van Take It Easy te worden, dat heb ik gedaan en ik kan je vertellen dat we binnen twee jaar een topband waren! Het ging zo goed dat ik besloot om beroepsmuzikant te worden. Ik ben toen gestopt met mijn werk bij Misset. Ach, we hebben overal opgetreden. En we begeleidden ook bekende artiesten als Ben

Cramer, Donna Lynton en Bonny St. Clair. We werkten als bezetenen. Begin jaren tachtig ben ik overgestapt naar een andere band: the Spitfires. Ondertussen gaf ik ook nog muzieklés bij mij thuis, maar ook in dependances van de muziekschool in Angerlo en Giesbeek. Na the Spitfires ben ik gaan spelen in Excalibur. In die tijd ben ik ook begonnen met lesgeven bij Vriese in Doetinchem. Eerst parttime, later fulltime. Rond 1990 ben ik wat gaan afbouwen met optredens, het was teveel. In 1992 ben ik bij de Gelderlander gaan werken, daar was ik accountmanager, ik deed er eigenlijk hetzelfde werk als vroeger bij Misset.'

'En wanneer ben je dan bij het kerkkoor betrokken geraakt?' 'Dat was ook rond die tijd, in 1992. Toen begon ik als organist. In 2010 ben ik organist/dirigent geworden. Daarbij zit ik achter een digitaal keyboard met mijn gezicht naar het koor. Ik doe dus twee dingen tegelijk, maar dat is geen probleem. Het Willibrordkoor is een goed koor, en daar ben ik heel trots op! In deze coronatijd rouleren we met de mensen in het koor. Dan zingt de een, dan de ander. Achterin de kerk zijn nu een aantal banken weggehaald zodat we met het hele koor kunnen oefenen op anderhalve meter. Het koor bestaat uit 28 personen.'

Het begint me langzaam te duizelen. De hoeveelheid projecten en koren waarbij

Rob in de loop der tijd allemaal betrokken is geweest, het is nauwelijks bij te houden. Want naast het kerkkoor is hij ook dirigent van het Hengelo's Gemengd Koor, van Mooi Koor Man en het Willibrord Mannenkwartet, dat in de coronatijd is opgericht. 'Ik speel trouwens ook voor bejaarde mensen. Het begon met een groepje van 6, maar inmiddels zijn het er 70! Ze vinden het prachtig!'

Rob staat op. 'Kom eens even mee,' zegt hij. We lopen naar een andere kamer. Hij laat me een filmpje zien waarin het Willibrord Kwartet een door hem gecomponeerd 'Sancta Maria' zingt. Prachtig! Dan neemt hij me mee naar weer een andere kamer. Zijn werkkamer zeg maar, met verschillende keyboards en muren die helemaal vol hangen met foto's van bands en koren. En van zijn twee zoons en kleinkinderen. 'Ook allemaal muzikaal,' lacht Rob. 'mijn oudste zoon Rob speelt ook in verschillende bands en Gido speelt saxofoon. De kleinkinderen spelen piano en gitaar! 'Het zit in de genen!' lach ik. 'Daar komt bij dat mijn vrouw Gerdien ook erg muzikaal is: ze hebben het van twee kanten! Gerdien geeft mij ook regelmatig muzikale adviezen!' Terug in de woonkamer vraag ik Rob wat het geloof voor hem betekent. Hij beantwoordt deze vraag met twee kleine anekdotes. 'In 2012 moest ik een zware operatie ondergaan. Een half jaar later sprak ik de koster. 'T'j hadden mien mooi wat e'maakt met ow operatie, Rob,' zei hij 'd'r was op den dag geen keerse meer te kriegen in de Mariakapel.' Kijk dat vind ik nou mooi, dat de mensen zo meelevend, dat is toch geweldig! Dan vertelt hij nog wat over zijn geloofservaring. 'Ik heb een sleutel van de kerkdeur. Als ik 's avonds alleen in de donkere kerk de trap naar de koorzolder ooploep en vervolgens achter het orgel plaatsneem en alleen bij het kleine lichtje voor de bladmuziek zit, is het alsof ik eigenlijk geen deel meer uitmaak van de wereld. Het is alsof ik dan op een eiland ben, dan ervaar ik wel wat je het mystieke zou kunnen noemen.'

Het moge duidelijk zijn, muziek loopt als een rode draad door Robs leven. Sterker nog: muziek is zijn lust en leven, zijn passie. Rob vertelde er met trots en humor over. Het was dan ook een erg aangenaam gesprek!

Hans Limbeek

De Kerstkring

Met het verschijnen van dit nummer van *Onderweg* treden we ook het nieuwe kerkelijk jaar binnen. Vandaar ook dat dit nummer 1 van jaargang 9 is. Het kerkelijk jaar begint met de kerstkring of kerstcyclus. Laten we eens kijken wat deze cyclus precies inhoudt.

Het hoogfeest van Kerstmis werd in de derde eeuw in Rome vastgelegd op de winterzonnewende: 25 december. Het was de dag waarop de Romeinen van oudsher de dag van hun zonnegod vierden.

slot, op de vierde adventszondag, Rorate, zien we uit naar de geboorte van de Messias.

Na het hoogfeest van Kerstmis is er een tweede hoogtepunt in de kersttijd: het feest van Driekoningen. Dit feest heeft een Oosterse oorsprong. Het gaat op deze dag om de verschijning (in het Oosten ook wel 'Epifanie' genoemd) van

Christus in zijn goddelijke en reddende grootheid, zoals hij zich aan de drie wijzen openbaarde, maar ook bij zijn doop in de Jordaan en bij het wijnwonder van Kana. In het Westen wordt de doop van de Heer dan ook op eerste zondag na 6 januari gevierd en de zondag daarna wordt het verhaal van de bruiloft te Kana gelezen.

Tussen Kerst en Driekoningen zijn er ook nog twee feesten. Op 1 januari, de octaafdag (de 8ste dag na) Kerstmis, is het hoogfeest van Maria Moeder van God. Op de zondag onder het octaaf van Kerstmis (van 26 t/m 31 december) is het feest van de Heilige Familie Jezus, Maria en Jozef.

Tot slot kent de kerstcyclus op 2 februari het feest van Maria Lichtmis, precies 40 dagen na Kerstmis. Op deze dag herdenkt de Kerk dat Jezus 40 dagen na zijn geboorte werd opgedragen in de tempel van Jeruzalem. Gevierd wordt dat Maria Jezus letterlijk de wereld indraagt: Jezus verschijnt nu voor de eerste maal onder het volk.

Hans Limbeek

Maar ook de geboorte van Johannes de Doper speelde daarbij een rol. Die was namelijk op de zomerzonnewende vastgesteld: 24 juni. Het lengen van de dagen na de midwinter- en het korten van de dagen na de midzomerviering werd een liturgische verwerkelijking van Johannes' uitspraak 'Hij moet groter worden, ik kleiner'. Omdat de zonnewendes scharnierpunten zijn in het kosmisch ritme van de tijd werd de kerstcyclus daaromheen gebouwd. En met die kerstcyclus dus het hele kerkelijk jaar.

Net als Pasen kent Kerstmis een voorbereidingstijd: de Advent, de vier zondagen voorafgaand aan Kerst, waarin de aandacht zowel op de komende geboorte als de wederkomst van Jezus is gericht. In de Advent wordt veel aandacht besteed aan de profeten en Johannes de Doper die Jezus hebben aangekondigd en aangewezen. En ook aan Maria die instemde met haar rol als moeder. Kort samengevat: op de eerste adventszondag, Levavi, wordt stilgestaan bij de verwachting van de terugkomst van de Messias. Op de tweede adventszondag, Populus Sion, wordt stilgestaan bij de verwachting van de geboorte: Johannes roept op tot bekering. De derde adventszondag, Gaudete, gaat eveneens over verwachting van de geboorte: Johannes kondigt de Messias aan. Tot

Jezus Onderweg

Simon de Zeloot

De apostel Simon, bijgenaamd 'de Zeloot', is een van de minst bekende apostelen die Jezus uit de grote groep van discipelen heeft opgenomen in zijn kring van twaalf.

Lucas 6: 13 En toen het dag was geworden, riep Hij zijn discipelen bij Zich en koos er twaalf van hen uit, die Hij ook apostelen noemde: Lc 6: 14-16 Simon, die Hij ook Petrus noemde, en zijn broer Andreas, Jakobus, Johannes, Filippus, Bartholomeus, Mattheus, Thomas, Jakobus, de zoon van Alfeus, Simon, bijgenaamd de Zeloot, Judas, de broer van Jakobus en Judas, die de verrader is geworden.

Er is weinig over Simon de Zeloot bekend, zijn naam komt in alle evangeliën en handelingen voor in de opsomming van alle apostelen, echter zonder verdere aanduiding. Het is niet echt duidelijk wat zijn beroep is geweest. Als je oude schilderijen van hem bekijkt, dan staat Simon soms met een grote zaag afgebeeld, dat zou er op kunnen duiden dat hij in de houtbewerking werkzaam was. Timmerman mogelijk? Niet zo vreemd, Joseph was ook

timmerman, een bekend beroep voor Jezus.

De bijnaam van Simon, 'de Zeloot', is afgeleid van de groep der Zeloten, die zich verzette tegen de Romeinse overheersing.

Om die reden zal Simon ook geweigerd hebben om belasting te betalen aan de tollenaars. Bijzonder dat Jezus, ook een tollenaar (Mattheüs), een belastinginner van de Romeinse bezetter, in zijn groep van apostelen had verkozen. Zeloten en tollenaars, dat waren tegengestelde groeperingen. Maar als er een iemand was die met tegenstellingen kon omgaan, dan was dat Jezus wel.

Ook Simon de Zeloot kent zijn feestdag: in de Rooms-Katholieke Kerk op 28 oktober, in de Koptische- en Orthodoxe Kerk wordt zijn dag gevierd op 10 mei.

Huub Winkeler

Actie Kerkbalans 2021

Omzien naar elkaar – Geld(t) voor iedereen

Onder het motto 'Omzien naar elkaar – Geld(t) voor iedereen' gaat van 16 t/m 31 januari 2021 de Actie Kerkbalans van start. Het door onze parochie gekozen thema past bij deze tijd vol met problemen rond het coronavirus, een virus dat nog steeds een belangrijk en onzalig stempel op onze samenleving drukt. Omzien naar elkaar is volgens een recente peiling onder kerkgangers de belangrijkste waarde van kerk-zijn.

Omzien naar elkaar moet momenteel heel anders ingevuld worden dan we gewend zijn, ook in onze parochie. Samenkomen en samen vieren is noodgedwongen overgegaan in digitaal vieren. Ook het onderhouden van contacten met parochianen, in werkgroepen en met vrijwilligers voor pastorale en waar

nodig diaconale ondersteuning verloopt veelal via internet en e-mail. Elkaar ondersteunen en voorthelpen geldt voor iedereen, zoals in het thema in de 'kleine druppel' tot uitdrukking komt. Maar er is een dubbele betekenis. Het thema heeft ook betrekking op onze ontvangsten en uitgaven. Zeker in de coronatijd is geld (uw bijdrage) van groot belang om onze financiën op peil te houden.

Onderstaand treft u een overzicht aan van onze ontvangsten en uitgaven die noodzakelijk zijn om onze parochie te laten functioneren. Op moment van schrijven is de begroting voor 2021 nog niet vastgesteld. Om toch een goede indruk van de financiën te krijgen, zijn de (werkelijke, dus niet de begrote) cijfers van 2018 en 2019 naast elkaar gezet.

Financieel overzicht

De bedragen zijn in duizenden euro's.

Ontvangsten	2018 (werkelijk)	2019 (werkelijk)
Kerkbijdragen (Actie Kerkbalans)	365	338
Overige bijdragen	204	180
Totaal ontvangsten parochianen	569	518
Opbrengsten bezittingen/beleggingen	326	629
Opbrengsten begraafplaatsen	155	163
Totaal ontvangsten/opbrengsten	1049	1310
Uitgaven		
Personeelskosten	352	375
Kosten onroerende zaken	317	376
Kosten erediensten	53	48
Kosten pastoraat	59	55
Bijdragen aan derden	114	114
Beheerskosten	134	122
Kosten begraafplaatsen	34	35
Totaal uitgaven	1063	1125
Opbrengst minus uitgaven	- 14	185

Ofschoon de begroting voor 2021 nog niet rond is, kan de parochie door teruggelopen kerkbezoek – vooral als gevolg van de coronapandemie – nu al een flink tekort tegemoet zien. Omdat de Actie Kerkbalans voor een belangrijk deel de kosten van onze parochie moet dekken en de bijdragen aan de Actie Kerkbalans jaarlijks met zo'n 20.000 euro afnemen, is er – om voor elkaar te kunnen zorgen en naar elkaar te kunnen omzien – echt 'werk aan de kerk'. We staan voor een moeilijke opgave, een

enorme krachtsinspanning. Maar we willen wel graag, in welke vorm dan ook, kerk blijven, eucharistie blijven vieren of vieringen in een andere vorm kunnen houden. 'Omzien naar elkaar, geld(t) voor iedereen!' is voor ons allen een uitdaging, die wij gezamenlijk als parochie in 2021 graag willen aangaan. Namens het pastoraal team en het parochiebestuur, bij voorbaat dank voor uw inzet en bijdrage.

Kees Koersvelt, penningmeester

Beste medeparochianen,

Het afgelopen jaar mogen we best als bijzonder typeren. COVID-19 heeft veel teweeggebracht. We hebben er allemaal mee te maken gehad. Veel mensen zijn zeer ziek geworden en een aantal (ook parochianen) zijn door het coronavirus gestorven. Degenen die beter zijn geworden ondervinden dat je niet zomaar in één keer beter bent. Het duurt een lange tijd voordat je weer kunt zeggen: ik ben er doorheen gekomen. Naast het ziek zijn of worden is het leven het afgelopen jaar voor velen stil gaan staan. Zaken die vanzelfsprekend waren werden in één keer in een ander licht gezet.

In onze parochie is ook veel gebeurd. Het samen vieren is een lange tijd onmogelijk geweest. We werden verwezen naar de livestream vieringen op de computer of TV. De vieringen vanuit ons Eucharistisch Centrum in Zutphen werden veelvuldig bekeken. We hebben u zo nog iets kunnen aanbieden. Niet optimaal, want samen vieren geeft een gevoel van verbondenheid. Je ziet en spreekt elkaar. Het gaat op de eerste plaats om elkaar ontmoeten en niet te vergeten het samen God loven en danken.

Als pastoraal team en parochiebestuur moesten we door de coronacrisis vaak met minder populaire boodschappen komen. Maar er was steeds en goede inzet en bereidwilligheid van velen en – wat ik heel bijzonder vond – er werd overall creatief nagedacht over oplossingen. Waarom werden we creatief? Vooral omdat we het met elkaar nodig vonden om aandacht te hebben voor de ander.

We hebben besloten om het komende jaar hier een statement van te maken. Niet dat het in onze parochie niet aanwezig is, maar om extra te benadrukken dat **omzien naar elkaar** zo belangrijk is. Maar weet u, het is niet mogelijk zonder uw geldelijke steun. Daarom wil ik ook dit jaar de Kerkbalans bij u aanbevelen. Laat uw geloofsgemeenschap niet in de steek! Bij voorbaat hartelijk dank!

Vrede en alle goeds,

Pastoor Harry Scheve

Een bijdrage uit de geloofsgemeenschap H. Joseph in Lochem over de voortgang van de verhuizing van het Leijser-orgel uit Brummen naar de kerk in Lochem. Definitieve plaatsing is mede afhankelijk van goedkeuring van het parochiebestuur, die dit vooraf zal voorleggen aan het aartsbisdom en de Katholieke Klokken- en Orgelraad (KKOR).

Het Leijser-orgel (3)

In de *Onderweg* 8.3 bleek nog dat het Leijser-orgel alleen geplaatst kon worden door de koorzolder te verlagen en het plafond te verhogen. Op uitdrukkelijk advies van het Cuypersgenootschap om de koorzolder en de houten balustrade in tact te laten en alleen het plafond aan te passen, is in overleg met orgelbouwer Kaat & Tjhuis besloten het orgel op ongeveer een 1 meter van de achtermuur te plaatsen.

Inmiddels heeft het parochiebestuur toestemming gegeven om het oude Vermeulen-orgel te demonteren. Hierdoor

komt ook het middelste raam van de buitenmuur weer vrij wat zorgt voor meer lichtinval in de kerk. Nu de koorzolder niet verlaagd hoeft te worden, sparen we ook een grote kostenpost uit. Voor de verhoging van het plafond van het zangkoor zal een kerkarchitect interieur worden benaderd om het orgel zo veel mogelijk te laten spreken. We houden u op de hoogte van de voortgang.

De locatieraad

Leijser-orgel (1895) in de St. Andreaskerk Brummen

Benedictijns vormingsprogramma 2021

De Sint Willibrordsabdij in Doetinchem biedt in de Abdijhoeve Bethlehem voor alle geïnteresseerden een programma aan voor meditatie, bezinning, toerusting, verdieping en studie op basis van de christelijke geloofstraditie in haar monastieke en met name benedictijnse vorm. In de weekendprogramma's baseert zij zich op zeer diverse uitgangspunten: mystieke teksten, bijbelfragmenten, liturgische en monastieke praktijken en culturele vormen. Ook de werkvormen zijn divers: meditatie, voordrachten, tekstlezing, dialoog en creatieve technieken. In de Goede Week zal er een Triduum Sacrum – retraite in stilte worden aangeboden voor oblaten en andere belangstellenden.

De kosten zijn € 185,- per persoon all-in. Kamers met eigen douche en toilet. Aanvang: vrijdag om 16.00 uur. Vertrek: zondags om 14.00 uur.

In het programma 2021 zijn twee weekenden opgenomen die handelen over 'monastieke psychologie' en die door pastor Joost Baneke worden verzorgd. Het betreft de weekenden van 18 t/m 20 juni en van 12 t/m 14 november 2021. Het volledige programma kunt u vinden op de website www.12apostelen.nl en voor meer informatie kunt u op het e-mailadres stiltencentrum@willibrords-abbey.nl terecht.

Een bijdrage uit de geloofsgemeenschap Emmanuel/H. Johannes de Doper te Zutphen.

Oase

Vrijdagmiddag. In de stad is het druk. Winkelende mensen. De terrassen zijn, op corona- afstand, behoorlijk bezet. De zon schijnt en na het boodschappen doen heb ik zin in een kopje koffie. Hoe laat is het? Even voor half drie. Te krap. Om drie uur begint de Aanbidding in de H. Johannes de Doperkerk, de door velen beminde eeuwenoude kerk in het hart van Zutphen. De zware deur staat al half open. Iedereen is welkom. Er hoeft niet voor gereserveerd te worden. Daarbinnen wacht Iemand. Stil en bescheiden. Hij dringt zich niet op. Maar wat een Aanwezigheid.

Verspreid over de ruimte zitten er al enige mensen. Een moeder met een zoon. Zo te zien een puber. Iets verderop een echtpaar en achterin een jongeman. Vooraan een paar mensen in een rolstoel en met een rollator.

Dadelijk zal de priester of diaken de Heilige Hostie in de gouden monstrans op de altaartafel zetten. Soms verricht een medeparochiaan die sacrale handeling. Daar heeft de bisschop speciaal toestemming voor gegeven. Daarna wordt het Allerheiligste bewierookt.

Als inleiding op de stille aanbidding wordt het evangelie van de komende zondag voorgelezen. Soms is het een andere tekst of een gedicht. Daarna gaat de stilte in.

Ik kijk naar het mysterie van ons geloof: onder de gedaante van

brood is Jezus hierin werkelijk tegenwoordig. Door geen mens te verklaren of uit te leggen. Alleen te geloven.

Thomas van Aquino, een beroemde kerkleraar schrijft in het lied: 'Adoro Te':

'Smaak, gezicht en tastzin, schieten hier te kort, door het gehoor alleen heb ik zekerheid.

Ik geloof wat de Zoon van God gezegd heeft het Woord der waarheid is boven alles waar.'

Overall ter wereld werden en worden deze woorden door gelovigen gezongen of uitgesproken.

Bij het verstilde beeld van een piëta en bij het Mariabeeld branden kaarsen. Een duif koert achter een boogvenster. Wat een vrede; wat doet dat goed. Als mensen eens wisten wat ze missen. Onbekend is onbemind. Hier is te vinden wat dure meditatiecursussen beloven: stilte, innerlijke rust. Gratis toegankelijk, maar onbetaalbaar! Tegen kwart voor vier wordt er door de priester of diaken met de monstrans de zegen gegeven. Tot slot zingen of spreken we het lied: 'Tantum ergo Sacramentum': 'Laten we dan diep gebogen dit heilig sacrament vereren.' Langzaam verlaten we de kerk. Ik voel een kalme vervulling; heb er geen spijt van dat ik die middag niet naar een bijeenkomst met interessante sprekers ben gegaan. De komende week ga ik weer. Neuriënd stap ik op de fiets.

Louise Hartman

Rozenkrans bidden

Borculo: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, elke woensdag om 10.15 uur.

Drempt: H. Willibrordkerk, elke 1e woensdag van de maand, 19.00 uur.

Joppe: O.L.V. Tenhemelopnemingkerk, elke dinsdag om 19.00 uur.

Hengelo: Willibrordhuus, elke dinsdag in oktober om 19.00 uur

Doopvieringen

Vanaf 1 oktober 2020 zal er weer gedoopt worden. Uiteraard met inachtneming van de coronamaatregelen opgesteld door het RIVM en de Nederlands Bisschoppen. Vanwege deze maatregelen komt de gezamenlijke doopvoorbereiding te vervallen. Er zal alleen een individuele doopvoorbereiding met de doopheer zijn.

U kunt uw kind per e-mail aanmelden bij het parochiesecretariaat:
secretariaat@12apostelen.nl

Vieringen in verzorgingshuizen

Tot nadere berichten zullen er geen vieringen zijn in het **Andriessenhuis** in Borculo, **De Bleijke** in Hengelo en de **IJsselflat** in Zutphen.

ParochiePost

ParochiePost is de digitale nieuwsbrief van de parochie HH. Twaalf Apostelen. In deze nieuwsbrief vindt u korte berichten die via een link op de website verder gelezen kunnen worden. *ParochiePost* verschijnt minimaal eens per twee weken of zoveel vaker als nodig is. Wilt u ook *ParochiePost* ontvangen? Stuur dan een mailbericht naar communicatie@12apostelen.nl

Vieren in coronatijd

Vanaf 11 oktober gelden er nieuwe regels voor de vieringen in de kerken:

- Er mogen niet meer dan dertig gelovigen bij een viering, exclusief bedienaren.
- Er geldt een dringend advies dat aanwezigen een mondkapje dragen, dat bij voorkeur alleen tijdens het ontvangen van de H. Communie wordt afgedaan.
- Zang vindt enkel plaats door een cantor of maximaal vier zangers. Dit geldt ook voor de zang door kinderen.
- Samenzang is niet toegestaan.

U wordt verzocht niet naar de kerk te komen bij één of meerdere van de volgende klachten in de afgelopen 24 uur:

- Hoesten
- Neusverkoudheid
- Koorts van 38 °C of hoger
- Benauwdheidsklachten
- Verlies van reuk of smaak
of indien u een huisgenoot heeft met corona of herstellende van corona.

Bent u niet in de gelegenheid naar de kerk te komen? Via [kerkdienstgemist](mailto:kerkdienstgemist@12apostelen.nl) kunt u de viering bekijken of beluisteren.

Vieren via internet

U kunt de vieringen beluisteren via het internet:
www.12apostelen.nl. Klikken op het groene blok 'Vieringen'.
 Vervolgens klikken op het icoontje 'wereldbol met koptelefoon'.

Beeldopname in Zutphen

Voor een viering met beeld en geluid, kiest u voor 'kerkdienstgemist Zutphen'. Op zondagmorgen 10.00 uur kunt u direct meekijken. Dit door op de de '>' toets in het midden van de cirkel in de afbeelding te drukken. Wilt u een oudere opname bekijken, dan klikt u in de kalender bij de gewenste datum op 'opname' en vervolgens op 'Naar video opname'.

Vieringen door de week

Baak: H. Martinuskerk, elke 3e dinsdag van de maand, 19.00 uur.

Lochem: H. Josephkerk, elke 1e donderdag van de maand, 10.00uur.

Aanbidding H. Sacrament

Zutphen: H. Johannes de Doperkerk, iedere vrijdag 15.00-15.45 uur.

Lezingen in de weekendvieringen

Datum	Eerste Lezing	Tweede Lezing	Evangelie
29 nov.	Jes. 63,16b-17.19b;64,3b-8	1 Kor. 1,3-9	Mc. 13,33-37
06 dec.	Jes. 40,1-5.9-11	2 Petr. 3,8-14	Mc 1,1-8
13 dec.	Jes. 61,1-2a.10-11	1 Tess. 5,16-24	Joh. 1,6-8.19-28
20 dec.	2 Sam. 7,1-5,8b-11.16	Rom. 16,25-27	Lc. 1,26-38
24 dec.	Jes. 9,1-3.5-6	Titus 2,11-14	Lc. 2,1-14
25 dec.	Jes. 52,7-10	Hebr. 1,1-6	Joh.1,1-18
27 dec.	Gen. 15,1-6;21,1-3	Hebr. 11,8.11-12.17-19	Lc. 2,22.39-40
01 jan.	Num. 6,22-27	Gal 4,4-7	Lc. 2,16-21
03 jan.	Jes. 60,1-6	Ef. 3,2-3a.5-6	Mt. 2,1-12
10 jan.	Jes. 55,1-11	1 Joh. 5,1-9	Mc. 1,7-11
17 jan.	1 Sam. 3,3b-10.19	1 Kor. 6,13c-15a.17-20	Joh. 1,35-42
24 jan.	Jona 3,1-5.10	1 Kor. 7,29-31	Mc. 1,14-20
31 jan.	Deut. 18,15-20	1 Kor. 7,32-35	Mc. 1,21-28

DAG	ZUTPHEN	BRUMMEN	JOPPE	LOCHEM	VORDEN	BORCULO	RUURLO
za 28/11						19.00 uur Gebedsviering werkgroep	
zo 29/11 Eerste zondag Advent	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt		10.00 uur WCV Ten Bruin	10.00 uur Gebedsviering MOVwerkgroep	geen samenkomst		10.00 uur Gebedsviering werkgroep
za 05/12							
zo 06/12 Tweede zondag Advent	10.00 uur Eucharistie H. Scheve		10.00 uur Woord & Gebed werkgroep	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	geen viering	geen viering	10.00 uur WCV M. Engelage
za 12/12	17.00 uur Effata Viering						
zo 13/12 Derde zondag Advent	10.00 uur Eucharistie J. Baneke		geen viering	10.00 uur gebedsviering werkgroep	9.30 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur gebedsviering G. Spekkink	10.00 uur gebedsviering werkgroep
za 19/12							
zo 20/12 Vierde zondag Advent	10.00 uur Eucharistie F. Zandbelt			10.00 uur Eucharistie J. Baneke	9.30 uur gebedsviering werkgroep	geen viering	geen viering
do 24/12 Kerstavond	21.30 uur Eucharistie J. Baneke		21.00 uur WCV A. Bos	19.00 uur gebedsviering werkgroep 22.00 uur gebedsviering werkgroep	20.00 uur Eucharistie H. Scheve	21.00 uur Eucharistie F. Zandbelt	17.00 uur gebedsviering werkgroep 21.00 uur gebedsviering werkgroep
vr 25/12 Kerstmis	10.00 uur Eucharistie H. Scheve			10.00 uur WCV M. Engelage		10.00 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur WCV A. Bos
za 26/12 Tweede Kerstdag							
zo 27/12 H. Familie	10.00 uur Eucharistie J. Baneke				geen samenkomst		
do 31/12/2020 Oudjaar			19.00 uur Eucharistie F. Zandbelt			19.00 uur Eucharistie H. Scheve	
vr 01/01/2021 Nieuwjaar	10.00 u Eucharistie H. Scheve M. Engelage						

LEGENDA: Euch.:   Eucharistieviering   WD: Woorddienst   EHC: Eerste H. Communieviering
                   WCV: Woord- en Communieviering   Oec.viering: Oecumenische viering

!!! ONDER VOORBEHOUD !!!

Alle bovenstaande vieringen zijn onder voorbehoud. Bij het maken van deze *Onderweg* is het onduidelijk welke maatregelen van de overheid en de Nederlandse Bisschoppen er in december 2020 zullen gelden ter bestrijding van COVID-19.

Via onze digitale nieuwsbrief *ParochiePost* wordt u op de hoogte gehouden of vieringen komen te vervallen. Wilt u ook *ParochiePost* ontvangen? Stuur dan een mailbericht naar communicatie@12apostelen.nl

De actuele situatie kunt u vinden op onze website www.12apostelen.nl/vieringen

HENGELO	KEIJENBORG	BAAK	DREMPT	OLBURGEN	STEENDEREN	VIERAKKER	DAG
							za 28/11
9.30 uur Ceciliafeest H. Scheve	10.00 uur Gebedsviering MOVwerkgroep		geen viering	geen viering	geen viering		zo 29/11 Eerste zondag Advent
						17.00 uur gebedsviering werkgroep	za 05/12
9.30 uur WCV T. ten Bruin	10.00 uur Eucharistie J. Baneke		geen viering	9.30 uur gebedsviering werkgroep	9.30 uur gebedsviering werkgroep		zo 06/12 Tweede zondag Advent
							za 12/12
geen viering	geen viering	di. 15 dec. 19.00 uur WCV A. Bos	10.00 uur Eucharistie H. Scheve	geen viering	geen viering		zo 13/12 Derde zondag Advent
							za 19/12
9.30 uur gebedsviering werkgroep	10.00 uur Eucharistie H. Scheve		geen viering	9.30 uur WCV T. ten Bruin	geen viering	10.00 uur gebedsviering werkgroep	zo 20/12 Vierde zondag Advent
21.00 uur WCV W. Matti	22.00 uur Eucharistie H. Scheve		20.00 uur gebedsviering werkgroep	20.00 uur WCV G. Oude Groen		21.00 uur WCV M. Engelage	do 24/12 Kerstavond
	10.00 uur gebedsviering werkgroep		10.00 uur WCV T. ten Bruin		9.30 uur Eucharistie J. Baneke	10.00 uur gebedsviering werkgroep	vr 25/12 Kerstmis
		10.00 uur Eucharistie H. Scheve					za 26/12 Tweede Kerstdag
9.30 uur Eucharistie H. Scheve							zo 27/12 H. Familie
19.00 uur gebedsviering G. Spekkink			18.00 uur WCV M. Engelage			17.00 uur Eucharistie J. Baneke	do 31/12/2020 Oudjaar
							vr 01/01/2021 Nieuwjaar

Voor andere vieringen zie bladzijde 13

Vieringen in januari 2021

Bij het maken van deze *Onderweg* was het liturgisch rooster voor januari 2021 nog niet bekend. Mede door de onduidelijkheid welke maatregelen ter bestrijding van COVID-19 zullen gelden in het nieuwe jaar.

Op onze website www.12apostelen.nl onder 'vieringen' zullen we de vieringen vermelden, zodra deze bekend zijn.

Ook via onze digitale nieuwsbrief *ParochiePost* houden we u op de hoogte.

Wilt u ook *ParochiePost* ontvangen? Stuur dan een mailbericht naar communicatie@12apostelen.nl

Bijbelverhalen vol blijdschap

De Advent kan een vreugdevolle periode zijn waarin je uitziet naar Kerst. Zo kun je elke week een van de Bijbelverhalen lezen waarin de vreugde centraal staat. Het begint met de engel die Maria vertelt dat zij de moeder van een heel bijzonder kindje zal worden. Het gaat verder met Elisabeth, die helemaal warm vanbinnen wordt als ze Maria ziet. Daarna horen we het lied dat Maria zingt, over het grote geluk dat haar gegeven wordt. En na de vierde week gaat de hemel open en jubelen de engelen het uit: De Redder is geboren!

De eerste week: De engel brengt het blijde nieuws aan Maria. 'Er kwam bij Maria een engel op bezoek, misschien las ze net in Gods heilige Boek, ze snapte zijn woorden, dankbaar en

stil, omdat ze goed hoorde: dit is wat God wil.'

Maria is een heel gewoon meisje. Toch kiest God haar uit om de moeder van zijn Zoon te worden. Wat bijzonder! Een engel komt deze boodschap aan Maria brengen. De engel begroet haar met de woorden "Verheug je, de Heer is met je". Ze begrijpt het nog niet helemaal, maar toch zegt ze: ik doe graag wat God wil.

Je vindt dit verhaal in het Evangelie van Lucas, in het eerste hoofdstuk vers 26 tot en met 38.

De tweede week:

Maria ontmoet Elisabeth 'Maria ging naar haar nichtje Elisabeth, allebei in verwachting, ze voelden het: hun kindjes

waren door God gewild, hun hart werd van vreugde opgetild!' Als Maria van de engel heeft gehoord, dat ook haar nicht Elisabeth een kindje verwacht, reist ze naar haar toe. Zo kunnen ze hun blijdschap delen. Als Maria binnenkomt, maakt het kindje van Elisabeth in haar buik een sprongetje van vreugde. 'Wat

ben jij gelukkig, Maria,' zegt Elisabeth. 'God is met jou.' Drie maanden lang blijft Maria bij Elisabeth, om samen te vieren dat God grote dingen doet.

Je vindt dit verhaal ook in het eerste hoofdstuk van Evangelie van Lucas, de verzen 39 tot en met 45.

De derde week: Maria zingt een lied

'Maria zong een danklied op jubeltoon, zó blij in verwachting van haar Zoon: 'God zorgt voor de armen, Hij werkt andersom, maakt kleinen belangrijk, en kiept rijken om!'

Als Maria Elisabeth ziet, zingt ze zomaar een lied. Een lied van blijdschap, omdat God aan haar heeft gedacht. Gerrie Huiberts vertaalde het zo:

Feest, groot feest bij mij van binnen.
Heel mijn hart viert feest in mij
en zingt het uit dat God zo groot is,
want Hij maakt ons steeds weer vrij.
Niemand anders die zo groot is,
daarom blijft mijn ziel maar zingen
voor de Ene, die ons uitkiest.
en doet machtig mooie dingen.

Wie de macht heeft heeft en wie rijk is
stoot hij van zijn hoge troon
maar wie arm en zonder hoop is
draagt voortaan de mooiste kroon.

Rijken staan met lege handen,
armen krijgen juist volop.
en ons volk, zo kromgebogen
mag weer helemaal rechtop.

Zingen wil ik voor die God,
Van liefde, vrijheid, brood en recht.
God zal ons nooit laten vallen
En doet altijd wat Hij zegt.

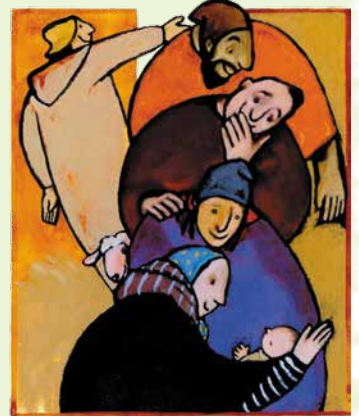

Dit lied van Maria vind je ook in het Evangelie van Lucas in het eerste hoofdstuk, de verzen 46 tot en met 79.

De vierde week: De herders horen groot nieuws

'Een leger van engelen daalt over het veld!

De herders staan op, springen rond, staan versted. 'Een grote blijdschap kondigen wij aan! Jullie moeten op vleugels naar Betlehem gaan!'

Rondom Bethlehem zorgen herders voor hun schapen. Opeens staat er een engel bij hen. Wees niet bang, zegt hij. Ik vertel jullie het mooiste nieuws dat er is: Er is een Koning geboren. Hij is in doeken gewikkeld en ligt in een kribbe. Als de engel dat gezegd heeft, komen er nog veel meer engelen. Samen zingen ze een lied: "Gloria. Eer aan God in de hoge. Vrede op aarde voor alle mensen". De herders gaan op weg en als ze het kindje vinden, zijn ze ontzettend blij. Ze vertellen aan iedereen wat er die nacht is gebeurd.

Het tweede hoofdstuk van het Evangelie van Lucas begint met het bekende kerstverhaal, in vers 8 tot en met 15 hoor je hoe de herders van de engel(en) horen dat Jezus is geboren.

Deze verhalen zijn ook allemaal te vinden in de prachtige kinderbijbel 'Het begon met licht',

Bijbelverhalen voor groot en klein, van Gerrie Huiberts met illustraties van Anne Westerduin (heruitgave 2018).

Bron: <https://www.geloventhuis.nl/2018/grote-blijdschap-over-het-kleine/vertellen/bijbelverhalen-vol-blijdschap.html>

Engeltjes

Engelen vertelden het blijde nieuws aan de herders. Engelen brengen blijdschap, lichtjes in het leven van mensen.

Maak je eigen 'engelen'. Voor elke dag 1 of je een slinger om op te hangen, engelen voor in de kerstboom of voor het raam of bij de kerststal. Je kunt ze ook opplakken en je eigen

kaart maken en die naar iemand sturen of brengen.

We hebben 24 engeltjes nodig op weg naar kerst. Vier grotere (om de vier zondagen van de Advent te markeren) en één grote zilveren kerstengel. De andere 19 engeltjes kunnen kleiner zijn en worden op de dagen-van-de-week gebruikt.

Vouw een wit papier in de lengte in tweeën en teken een half engeltje. Knip het engeltje uit en vouw open. Je kunt op een vel papier ook drie engeltjes tekenen zoals op bovenstaand voorbeeld van groot naar klein.

Als je twee vouwtjes maakt in het 'rokje' dan worden het 3D engeltjes. Knip uit een stuk zilverkarton de kerstengel. Gum eventuele restjes potlood uit.

Onze 'engelenschaar' is klaar! Je kunt de engelen een gezichtje geven of kleuren maar het hoeft niet.

Je kunt ook de engelen van gekleurd papier knippen.

Bron: <https://www.geloventhuis.nl/2018/grote-blijdschap-over-het-kleine/knutselen-en-doen/knutselen-ster-engeltjes-en-kribje.html>

Eerste Heilige Communie

Op zondag 4 oktober was het feest in de Christus Koningkerk in Vorden voor de communicantjes uit Borculo en Ruurlo. Na alle voorbereidingen - en na een lange periode van wachten (zou het dit jaar nog wel door kunnen gaan?) was het dan toch zover! En al was het anders dan we gewend zijn: de kerk was mooi versierd. In een feestelijke viering met zang van enkele leden van koor Stemmig uit Borculo ontvingen Karinka Kniesznerova, Denis Takáč, Sterre Roessink, Dilona Yousif en Lucas en Isa Siemerink hun eerste Heilige Communie uit handen van pastoor Harry Scheve. Wij hopen dat zij mooie herinneringen aan deze dag bewaren. Alle communicanten en hun ouders van harte gefeliciteerd!

Foto gemaakt door Erika Klein Kranenburg

Herdertjestocht 2020

Anders dan anders. Coronaproof.

Dit jaar geen tocht door het dorp Vorden met 500 mensen. We zien wel het bekende kerstverhaal. Iets speciaals voor en door het hele gezin.

In de adventsweken, de vier weken voor Kerst, zal er vanaf 29 november elke zondag een deel van het kerstverhaal in een filmpje naar jullie toekomen. Het laatste deel van het kerstverhaal zien jullie met Kerst. Zo is er toch een Herdertjestocht, alleen hoeft je er deze keer niet voor rond te lopen.

We hebben ook een vraag aan jullie allemaal. Maak je eigen kerststal. Ieder voor zichzelf, of met het gezin samen. Hoe je dat gaat doen, mag je helemaal zelf weten. Mag klein of groot, van papier of iets anders, geknutseld of gekleurd, in een schoenendoos of.....kies zelf wat je leuk vindt om te doen. Dat wat je gemaakt hebt, willen wij graag zien. Voor alle kinderen is er dan een lichtje en een boekje. Hoe, waar en wanneer je het kunt laten zien horen jullie nog. Maar wie zin heeft, kan al wel beginnen met knutselen.

Wil je in de adventsweken de filmpjes ontvangen, of wil je meer informatie over het maken van de kerststal, stuur dan een mail naar: herdertjestochtvorden@gmail.com

Emmanuel / H. Johannes de Doper Zutphen

Tengnagelshoek 10a, 7201 NE Zutphen, 0575-527080, info@stjan-emmanuel.com

Secretariaat: dinsdag 9.00-11.00 uur.

Rekeningnr.: NL76INGB0000887463

t.n.v. RK GG St. Jan Emmanuel

Redactie: sepellemans@hotmail.com

Locatieraad Bert Luttmer, vz; Herman Veldscholten, pm, 06-49683822; Jordy Vicente, 0575-571527; Nico Kok, 528009.

Pastoraatgroep Laura van de Kam; 06-39639364; Marjet Lueks, Marijke Wermers, Marcel Wermers.

PCI: email: caritaszutphen@gmail.com

Aanmelden voor een eucharistieviering

Per mail:

reserveringsintjan@outlook.com

Vóór vrijdagmiddag 16.00 uur stuurt

u een mail met daarin uw naam en

telefoonnummer. U kunt daarin aangeven

hoeveel plaatsen u wilt reserveren voor

de eerstvolgende zondag. Let op! U kunt

alleen voor meerdere mensen reserveren

waarmee u één huishouden vormt. Indien

er meer mensen zich hebben opgegeven

dan kan worden toegelaten, krijgt u

bericht dat het vol is en dat we u voor de

volgende viering op de lijst kunnen zetten.

Per telefoon: 0575 – 52 70 80

Vrijdagmiddag tussen 16.00 en 18.00 uur

kunt u bellen met het secretariaat. U krijgt

dan iemand aan de lijn die uw aanvraag

noteert en u meteen vertelt of deze

gehonoreerd kan worden.

Brief Jaap van Kranenburg

Pastoraal werker Jaap van Kranenburg

heeft een mooie brief geschreven aan

alle parochianen in de onze geloofs-

gemeenschap. De brief is te lezen op

de locatiepagina van de website van de

parochie.

Kerstvieringen KBO

Nu we elkaar al zolang niet hebben

kunnen ontmoeten, zijn we heel blij dat de

kerstviering wel door kan gaan. Natuurlijk

met inachtneming van alle coronaregels en

onder voorbehoud dat er geen lockdown

komt. Wij nodigen u uit dinsdag 22

december a.s. om 10.00 uur of om 14.00

uur in onze St. Jan. Er zijn twee vieringen,

omdat er niet meer dan 30 mensen in de

kerk mogen. Laura van de Kam zal in beide

vieringen voorgaan met een gebedsdienst.

Er worden oude en bekende kerstliederen

gezongen. Koffiedrinken is helaas niet

toegestaan. Reserveren is noodzakelijk!

Dat kan telefonisch bij Hanneke Geurtsen,

telefoon 0575 – 522 954 of bij Hanneke

Boxtart-Keijser, telefoon 0575 – 541 042.

De viering van 14.00 uur zal ook te

bekijken zijn op internet: Zie de instructies

in het parochieblad *Onderweg*. Wij

kijken er naar uit u allen weer te kunnen

begroeten! Neem allemaal een mondkapje

mee!

Bestuur KBO Zutphen/Warnsveld

Willibrord Wedemeijer, voorzitter

Pastoor-deken Scholte op Reimer

Sinds 1809, toen onze kerk na de

protestante periode, door Lodewijk

Napoleon aan de katholieken werd

teruggegeven, heeft een hele rij pastoors

leiding gegeven aan de parochie

H. Johannes de Doper. Zo ook pastoor-

deken J.H. Scholte op Reimer. Na het

overlijden van pastoor Van Elmpt volgt hij

deze in 1933 op. Deze zware taak heeft hij

tot aan zijn dood in 1966 uitgevoerd. Daarna

is hij op onze mooie R.K. begraafplaats

aan de Warnsveldseweg begraven. Velen

onder ons zullen hem nog gekend hebben

en zich deze markante persoonlijkheid

kunnen herinneren. Toen ik dan ook de

vraag kreeg of ik een rondleiding wilde

verzorgen voor naaste familieleden heb ik

niet lang na hoeven te denken. Ik ben in

zijn geschiedenis gedoken en heb uit oude

krantenknipsels, tijdens de openstellingen

opgedane kerkwachtanekdotes, bidprentjes

en persoonlijke herinneringen vele

mooie verhalen kunnen vertellen. Op 24

september jl. kwamen een neef en nicht

van "Heerom", zoals hij genoemd werd,

samen met twee dochters hier in Zutphen

op bezoek. Zij brachten ook nog een stukje

persoonlijk archief mee en hebben dit

overgedragen aan de kerk in de persoon

van de voorzitter van de locatieraad,

Bert Luttmer. Uit dankbaarheid kregen

de bezoekers het nieuwe boek over de

Nieuwstadkerk aangeboden en kon ik met

mijn rondleiding beginnen.

Vele anekdotes passeerden de revue zoals

bij de oude pastorie waarbij de trap aan de

zijkant nog steeds herinneringen bij hen

opriep. In hun verbeelding zagen ze hem zo

weer bovenaan die trap staan en met open

armen hen welkom heten. Ook de term

Klein Vaticaan, die heden ten dage nog

steeds gebruikt wordt, is door hem bedacht

en hij nam daar regelmatig de telefoon

mee op. Na een korte rondgang door de

kerk zijn we naar de begraafplaats gegaan

en hebben bij zijn graf gebeden en er een

bloemetje en lichtje op gezet. Kortom

het was voor hen een zeer bijzondere

dag, waarbij vele oude herinneringen

aan Heerom werden opgehaald en door

ondergetekende werden opgeschreven.

Wist u bijvoorbeeld dat Piet Dullaert vaak

als een soort privéchauffeur fungeerde

omdat hijzelf geen rijbewijs, laat staan een

auto had? Zo zie je maar weer dat dit soort

ontmoetingen bijdragen aan de blijvende

herinneringen uit het verleden.

Op de website van de HH. Twaalf

Apostelen kunt u het hele verhaal van de

rondleiding vinden.

Joop Jansen

Effatavieringen

Op zaterdag 12 december 2020 en

zaterdag 9 januari 2021 is er om 17.00

uur weer een Effataviering in de St.

Jan. In deze meditatieve vieringen

wordt afwisselend gebruik gemaakt van

symbolen, muziek, overweging, gebed

en andere vormen van verdiepen en

beziinning. U bent van harte welkom!

Gebedsintenties

29/11: Antoon Zieverink; **6/12:** Arnolda

Hendrina van Haaren; Hendrikus

Gerardus Johannes Wientjes; **20/12:**

Antoon Zieverink; **25/12:** Oscar te Loo;

Yvonne Lankheet-Blok; ouders Lankheet;

Rieky van Eldijk; Wim Jongerius; **10/1:**

Antoon Zieverink; **31/1:** Oscar te Loo

Overledenen

20/9: Josephine Henriëtte Vemer, 89 jaar

4/10: Aleida Elisabeth Maria Berntsen-

Sipman, 84 jaar

15/10: Jacobus Antonius Kunen, 82 jaar

28/10: Johanna Sophia van Schaick, 91 jaar

Gedoopt

18/10: Heintje Gerda Meyer (**Jazzly**),

dochter van Lesly Meyer en Stientje

Meyer Korenblik

Middagpauzediensten:

iedere donderdag, 12.00 uur - 12.30 uur.

(Luthersekerk, Beukerstraat 10 in Zutphen)

3/12: pastor mv G. Pols; **10/12:** pastor

V.T.T. ten Bruin; **17/12:** nog open; **24/12:**

ds. W. Stolte; **31/12:** ds. S.A. Meij. Rooster

van 2021 nog niet bekend op moment van

drukken.

H. Andreas - Brummen

Andreashuis

Tuinstraat 63 A, 6971 BH Brummen, tel. 0575-561403
rkandreasparochie1900@kpnmail.nl
Secretariaat: woensdag: 09.00 - 12.00 uur
Rekeningnr.: NL40RABO0311000541
Redactie: onderweg-brummen@outlook.com

Locatieraad

Sjoerd van Geffen, secretaris, 566533
Laurens Mul, penningmeester, 775404
Johan Waanders, gebouwen, 562615
Mariet Winckels, algemeen lid, 562833

PCI: email: brummen@pci12apostelen.nl

In memoriam

Mevrouw M. Brouwer

Donderdagavond 24 september is na een lang en welbesteed leven in haar woning aan de Molenhorst rustig en in vrede overleden mevrouw Mientje Brouwer in de leeftijd van 98 jaar. Donderdag 1 oktober was, in kleine kring, haar uitvaartviering waarna zij is begraven op ons kerkhof.

Mevrouw Gerritsen

Onlangs ontvingen wij het bericht van overlijden van onze oud parochiaan mevrouw A.H.J. Gerritsen-Pelsser. Mevrouw Gerritsen overleed op 27 augustus 2020.

De heer H. Huisstede

Op dinsdag 20 oktober overleed Henny Huisstede. Samen met zijn vrouw Ans was hij jarenlang lid van ons Andreaskoor. Op dinsdag 27 oktober was in kleine kring de crematieplechtigheid in Dieren.

Andreasmarkt bestuurswisseling

Tijdens het afgelopen overleg van de Andreasmarktcommissie is er afscheid genomen van voorzitter Martin Elshof. Zijn opvolgster José Bosman richtte het woord tot hem en sprak veel dankwoorden uit. Martin is 40 jaar, waarvan vele jaren als voorzitter, verbonden geweest aan de Andreasmarkt. Het begon allemaal op initiatief van pastoor Arie Groenen. Pastoor Groenen zocht naar middelen om het Leijser-orgel te restaureren. Samen met een aantal parochianen, waaronder Martin, werd in 1980 de eerste rommelmarkt georganiseerd. De opbrengst van fl 70.000 was om trots op te zijn. Na twee jaar werd er wederom een markt georganiseerd. Dit maal om de dakbedekking op de kerk te vervangen. Hierna kreeg de rommelmarktcommissie een vaster karakter. Vanaf 1991 werd er jaarlijks een rommelmarkt gehouden

om het parochiebestuur financieel te ondersteunen.

Op 28 december 2007 kreeg de rommelmarktcommissie een meer wettelijke basis en werd de stichting Sint Andreas opgericht. De doelstelling van de stichting werd en is nog steeds ondersteuning van de Brummense katholieke gemeenschap in de breedste zin van het woord. "Martin je bent bijna vanaf het begin voorzitter geweest en dat met veel plezier, voor zover wij weten. Tijdens de vergaderingen ging het er soms pittig aan toe. Maar je wist iedereen weer tot de vergadering te roepen en elk overleg werd onder het genot van een borrel afgesloten. Martin dank je wel voor al je inzet".

De Andreasmarktcommissie

Martin Elshof ontvangt de orgelcheque van Hanny Peters, 1980

Kerkhofberichten

■ Zaterdag 31 oktober waren er maar liefst 14 vrijwilligers om het kerkhof helemaal winterklaar te maken. Er werd grind opgebracht, geharkt, blad geblazen, heggen gesnoeid en onkruid geplukt. Ook het columbarium werd helemaal uitgesopt en het monument voor de ongedoopte overleden kinderen werd helemaal schoongemaakt. Tijdens de werkzaamheden en de koffie ontstonden mooie gesprekken. Alle helpers waren het eens; het kerkhof ligt er met Allerzielen waardig bij! Na afloop kreeg een ieder de gelegenheid om al een kaarsje voor Allerzielen aan te steken.

■ Kolat Hoyink heeft een mooie kast gemaakt voor op het kerkhof. Zo kunnen alle materialen droog worden opgeborgen.

■ De rok om de rijdende baar van het kerkhof is gescheurd en niet al te mooi meer. Door een vrijwilliger is de rok opnieuw gemaakt. Het resultaat is heel mooi geworden.

*Jolanda Jansen – Peters
RK kerkhof*

De hartelijke groeten

Van de familie Shayam voor alle vrienden en bekenden in Brummen. Op weg naar onze vakantiebestemming zijn wij even bij hen in het AZC in Assen op bezoek geweest. Vanwege de coronaregels mochten we deze keer niet naar binnen bij het AZC, maar ontving de familie ons op het buitenplein. We hebben daar een halfuurtje heel gezellig zitten kletsen. Het gaat goed met hen en ze blijven positief. Wel kwam weer naar voren, dat ze – wanneer ze in aanmerking zouden komen een woonplaats te kiezen – ze zeker hun voorkeur zouden uitspreken voor Brummen. Want, volgens Sebastiaan (oudste zoon): "Wij hebben het nergens zo goed gehad en zijn nergens zo warm en hartelijk ontvangen als in de Brummense geloofsgemeenschap".

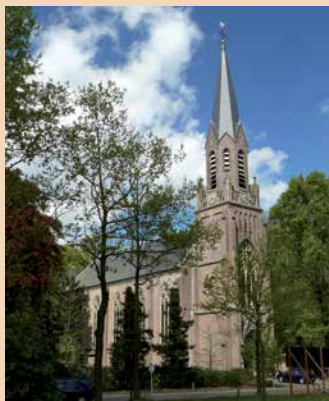
Mariet Winckels

Allerzielen

Ondanks dat er geen viering was in de locatie Brummen, kwamen veel mensen in het voorafgaande weekend en op maandag 2 november naar het kerkhof. Bloemen neerzetten, een kaarsje aansteken, herinneringen aan hen die er niet meer zijn...

foto uit 2019

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Joppe

Joppelaan 71 a, 7215 AD Joppe; 0575-494221;
 rkkerkjoppe@hetnet.nl; www.rkkerkjoppe.nl
 Secretariaat: maandag en donderdag 9.30-11.30 uur.
 Rekeningnr.: NL82RABO0322303001;
 Redactie: willie.lenselink@planet.nl

Locatieraad Elsje August de Meijer, vz. 0575-431401;
 Will Krieger, secr. 0573-431973; Jan Roes, pm. 0575-490711;
 Ton Demmers, geb. 0575-491212.

Pastoraatgroep Bertus Haarman, 0573-432407; Clemens
 Tenholter, 0575-492392; Germaine Wijnands, 06-53227452,
 Anne Wijffels, 0575-490752; Lenneke Groenevelt, 0575-846657.

PCI: email: joppe@pci12apostelen.nl

Familieberichten

Gedoopt: **Maud Wesseldijk**.

Wij noemen de namen...

Juist in deze coronatijd met vele beperkingen is het zo belangrijk en waardevol om met elkaar alle dierbare overledenen te gedenken. Met in achtneming van alle RIVM maatregelen kon de allerzielenviering in Joppe doorgang vinden met als voorganger pastor J. Baneke, em.-priester waarbij vier leden van het koor prachtige liederen zongen. Er konden maximaal twee nabestaanden van iedere overledene tijdens de allerzielenviering aanwezig zijn; de overige nabestaanden en parochieleden konden via de kerkradio de viering meeluisteren. Tijdens de viering werden de namen genoemd en een kaarsje aangestoken voor de 20 dierbaren van onze parochie die het afgelopen jaar zijn overleden. Door alle mooie en liefdevolle herinneringen in verbondenheid met Gods liefde houden we onze dierbare overledenen levend in onze gedachten. Aan het eind van de viering werd het gedachteniskruisje en een brandende kaars aan de nabestaanden uitgereikt. Na de viering was het mogelijk om op eigen gelegenheid het verlichte kerkhof te bezoeken.

De telefoon gaat, hoe gaat het met u?

“Wat ben ik blij dat er iemand belt en dat er gevraagd wordt hoe het met mij gaat. Ik ben midden 50 en zit al jaren in een medische mallempolen. Maart 2020: corona. Vanaf dat moment stortte mijn wereld helemaal in. Ik ben bang om de deur uit te gaan, loop een groot risico. Wat nu? Na een paar dagen belde de buurvrouw en vroeg of ze iets kon doen. Wekelijks hang ik een boodschappenlijstje in een plastic zakje aan de voordeur. Zij haalt de boodschappen, zet de tas voor de deur en belt aan maar kan helaas niet binnenkomen. Nadat ik het geld heb overgemaakt, ga ik de koelkast vullen. Daarna zet ik de tv maar weer aan om stemmen te horen. Ik heb geen familie meer en heb door mijn ziekte geen netwerk kunnen opbouwen. De telefoon ging, hoe gaat het met u? De ambtenaar die ik aan de telefoon had, was oprecht geïnteresseerd. Zij heeft zich denk ik niet gerealiseerd dat zij, buiten mijn buurvrouw, de enige is die ik elke drie maanden spreek”.

Hoe gaat het met u? Een vraag die wij aan velen in onze omgeving kunnen stellen. Niet alleen deze vraag, maar ook een kaartje, even zwaaien als je langsfiets bij een buurman of buurvrouw, de telefoon pakken en bellen.

Lieve mensen, omkijken naar elkaar is zo belangrijk. In deze angstige tijd kunt u een lichtpuntje zijn voor al de mensen in uw omgeving die eenzaam zijn of zich eenzaam voelen.

Overweging pater Auping

Eens in de drie weken stuurt pater Auping ons een overweging naar aanleiding van de evangelietekst van de betreffende zondag. De tekst van de overweging staat op onze site en een kopie vindt u achter in de kerk. Wij bevelen het lezen van deze meditatie zeer aan.

Kerstmis 2020 in Joppe

Met pijn in het hart en in overleg met betrokken vrijwilligers hebben de locatieraad en pastoraatgroep besloten dat er dit jaar helaas geen buitenkerststal wordt gebouwd, dat er geen familieviering zal zijn en op eerste kerstdag ook geen ‘kindje wiegen’. Over hoe kerstavond zal worden ingevuld is nog in nader beraad en wij zullen u daar spoedig over informeren.

Het mooie plan van het pastoraal team, parochiebestuur en PCI om, in deze moeilijke coronatijd, aan tachtigplussers en zieken in onze geloofsgemeenschap een persoonlijke brief van de pastoor en een bloemengroet te brengen, wordt door de locatieraad en pastoraatgroep van harte ondersteund. In het begin van de Advent zal deze attentie, aangevuld met onze traditionele kerstgroet worden rondgebracht.

Dank aan die lieve vrijwilligers

Onvermoeibaar, vol oplossingen en met veel energie hebben jullie er vanaf maart 2020 voor gezorgd dat wij ondanks corona “gewoon” hebben kunnen samenkomen en vieren in Joppe. Dank voor jullie tomeloze inzet voor onze geloofsgemeenschap.

Kerst- en nieuwjaarswensen

Kerstmis en Oud en Nieuw gaan we dit jaar anders vieren dan we gewend zijn. Geen volle kerk, geen grote familie-bijeenkomsten.

Het valt een ieder niet gemakkelijk na ruim een half jaar de beperkingen vol te houden. Nu wij onze grote gezamenlijke bijeenkomsten moeten ontberen, willen wij u in warme verbondenheid een mooie Advent, zalig Kerstmis en voor 2021 alle geluk en vooral een goede gezondheid toewensen. *Locatieraad en pastoraatgroep*

H. Joseph - Lochem

Nieuweweg 18, 7241 ET Lochem; 0573-251457,
rkkerklochem@hetnet.nl
Secretariaat: dinsdag en donderdag 8.45-11.45 uur.
Rekeningnr.: NL94RABO0336626193 (algemeen en
intenties).
Rekeningnr.: NL72 RABO 0180 7992 90 (kerkbalans).
Redactie: rkkerklochem@hetnet.nl

Locatieraad Anton Schilderinck, vz., 0573-251115;
Paul Wuts, pm., 0573-460149.

Pastoraatgroep Lucia Doornbos, 0573-280330; Thea van
Huijstee, 0573-258442; Ben Hemmer, 0573-257791.

PCI: email: lochem@pci12apostelen.nl

‘Samen boksen we het voor elkaar’

Een actie op initiatief van de Stichting Welzijn Lochem in samenwerking met lokale dorpsraden en andere organisaties waarbij ook de Lochemse St. Josephkerk betrokken is. Begin november wordt er een doos (boks) geplaatst op centrale plaatsen bij bijv. supermarkten en kerken en worden inwoners uitgenodigd te reageren.

Wij hopen op deze manier inwoners te bereiken die tot nu toe nog niet in beeld zijn gekomen. D.m.v. bijgevoegde kaarten kunnen inwoners aangeven of zij hulp vragen of hulp willen geven aan andere inwoners. Ook ideeën kunnen gedeeld worden. Wekelijks worden de kaarten opgehaald en wordt er geïnventariseerd. De actie sluit hiermee aan bij de landelijke campagne #aandachtvoorelkaar.

Locatieraad en pastoraatgroep

Help de Voedselbank!

Door corona is het aantal kerkgangers veel lager. Er mag geen deurcollecte worden gehouden, waardoor de spaarpot voor de voedselbank leeg raakt. Helaas wil dat niet zeggen dat er minder

mensen gebruik moeten maken van de voedselbank. Juist het tegendeel is waar. Het aantal mensen dat een beroep doet op de voedselbank loopt alleen maar verder op.

Mensen die hun baan kwijt raken of zzp'ers die veel minder opdrachten krijgen, waardoor zij in de financiële problemen kunnen raken. Vaak hebben deze mensen ook een gezin, soms met schoolgaande kinderen. Door deze crisis komen zij in de knel door een tekort aan inkomen. Sommige zien wij dan terug bij de voedselbank.

Als Caritas proberen wij deze mensen te blijven helpen met extra levensmiddelen om hun zorgen wat te verlichten, maar zonder uw hulp is dit natuurlijk niet mogelijk. Wij doen dan ook een dringend beroep op u om met het oog op dit doel ons financieel te steunen. Wij hopen dat u uw bijdrage voor dit doel wilt overmaken op bankrekening: NL97 RABO 0123 4991 94 t.n.v. PCI Twaalf Apostelen locatie Lochem o.v.v. Voedselbank Lochem. Alvast hartelijk dank voor uw bijdrage.

Namens Caritas, Lucia Doornbos

Restauratie toren St. Josephkerk (4)

In de *Onderweg* 8.5 hebben we aandacht besteed aan de bekostiging van de restauratie van de toren inclusief klok, uurwerk en verlichting. Alhoewel het parochiebestuur positief met ons meedenkt, is ook zij afhankelijk van de goedkeuring van het economaat van het aartsbisdom. Dit betekent o.a. dat de geloofsgemeenschap een substantiële bijdrage moet leveren in de kosten van de restauratie. We zullen dan ook extern gelden moeten verwerven om dit te kunnen realiseren.

Hiertoe doen we niet alleen een beroep op de geloofsgemeenschap en de parochie, maar ook op andere instanties, bedrijven

en fondsen.

Dit kan alleen succes hebben, als we kunnen onderbouwen dat kerk en toren monumentwaardig zijn. Dit laatste hebben we, zoals eerder vermeld, laten onderzoeken door het Cuypersgenootschap in Amsterdam. Inmiddels is het onderzoek afgerond en uit het onderzoek komt naar voren dat de St. Josephkerk monumentwaardig is om de volgende redenen.

- Architectuurhistorisch gezien als representatief en gaaf bewaard voorbeeld van een kerk van bureau Starmans. De kerk heeft een schakelfunctie tussen het traditionalisme uit de jaren '50 en modernisme in de jaren '60, dat geldt zowel voor het oeuvre van de architecten als voor de rooms-katholieke kerkbouw in het algemeen. Door de oriëntatie van Starmans op de vroeg christelijke kerkbouw in de geest van de Bossche School heeft de kerk een regionale zeldzaamheidswaarde als een van de weinige naoorlogse rooms-katholieke parochiekerken in het noordelijk deel van de Achterhoek.
- Stedenbouwkundig gezien vanwege de beeldbepalende situering in de oostelijke villawijk van Lochem en vanwege de ruimtelijke samenhang met de pastorie en semi-vrijstaande toren op een ruim gazon met voorplein als markant ensemble uit de wederopbouwperiode.
- Cultuurhistorisch gezien vanwege de uiting van de geestelijke ontwikkeling en expansie van de relatief kleine en actieve katholieke gemeenschap van Lochem gedurende de naoorlogse jaren en als overblijfsel van de rooms-katholieke liturgie in de jaren vóór de liturgische vernieuwingen van de jaren '60.

Naast het onderzoek van het Gelders Genootschap tot Bevordering en Instandhouding van de Schoonheid van Stad en Land in Arnhem (uitgevoerd door de gemeente Lochem) liggen er nu twee rapporten die onderbouwen waarom de St. Josephkerk monumentwaardig is. Wij houden u op de hoogte van de volgende stappen.

De locatieraad

Het Leijser-orgel (3)

Wegens ruimtegebrek op deze pagina kunt u een artikel over de voortgang van de verhuizing van het Leijser-orgel uit Brummen naar onze St. Josephkerk in Lochem op pagina 12 lezen.

De redactie

Christus Koning / H. Antonius van Padua - Vorden

Het Jebbink 8, 7251 BL Vorden; 0575-551735.
ggchristuskoningvorden@gmail.com
Secretariaat: dinsdag 9.00-12.00; donderdag 9.00-10.30.
Rekeningnr.: NL68RABO0366463667 (kerkbijdrage);
NL71RABO0155100904 (algemeen en intenties)
Redactie: cjklijn1970@kpnmail.nl

Locatieraad Herman Peters, secr., 520452; Ton Rutting, 553527; Ab Hartelman, pm., 553032.

Pastoraatgroep Jaap Harmsen, vz., 553050; Ans Heuveling, secr., 552267; Carin Fransen, 552322; Gerard Eijkelkamp, 552914.

PCI: email: vorden@pci12apostelen.nl

De kerstdagen en het nieuwe jaar naderen met rasse schreden. Hopelijk werpen het licht van het kerstfeest en het nieuwe jaar een positief licht op onze geloofsgemeenschap. Een gemeenschap die "worstelt" met de coronagevolgen, maar desalniettemin positief gestemd blijft.

Nieuwe vloer

Soms vinden verbeteringen plaats zonder dat je het merkt. Dat geldt bijvoorbeeld voor de vloer achter in de kerk. Door waterschade was die verrot. Maar met inzet van vrijwilligers en tegen zo gering mogelijke kosten is de vloer weer hersteld. De vloer is nu bestand tegen voorgangers van alle maten, soorten en gewichten. Zo behoudt onze geloofsgemeenschap niet alleen figuurlijk maar ook letterlijk draagvlak!

Toegangspoort begraafplaats Kranenburg gerestaureerd én ingezegend!

Na een vakkundige restauratie staat de toegangspoort van de begraafplaats op de Kranenburg er weer "als nieuw" bij. De toegangspoort stamt uit het jaar 1870. Het is niet zomaar een toegangspoort, het is een heus rijksmonument, ontworpen door de bekende architect Pierre Cuypers. Maar een kenmerk van monumenten is dat ze na verloop van tijd in verval raken als je er niets aan doet. Dat dreigde na 150 jaar ook met de toegangspoort te

gebeuren. Dus een restauratie was hard nodig. Maar ja, dat kost geld. En ook voor katholieke kerken geldt: we moeten op de kleintjes passen. Maar gelukkig kwam er hulp van diverse zijden. Zo heeft de kringloopwinkel "De Werf" een bijdrage gedoneerd. En ook de gemeente Bronckhorst, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en het Prins Bernhard Cultuurfonds hebben een steentje bijgedragen.

Mede dankzij die bijdragen kon de poort gerestaureerd worden door Smederij Klein Project uit Gaanderen. Een klus die vakmanschap en tijd vergt. Maar na vijf jaar voorbereiding en één jaar restaureren mag het resultaat er zijn. De poort staat er weer fier bij. En om ervoor te zorgen dat dit nog heel lang zo blijft, is de poort – naar goed Katholiek gebruik – op 25 september ingezegend door pastoor Harry Scheve. In gezelschap van vertegenwoordigers van De Werf en van onze parochie vond de plechtigheid plaats. Daarna werd in het Heiligenbeeldenmuseum, eveneens naar goed Katholiek gebruik, het glas geheven op de voltooiing van dit restauratieproject.

Gevolgen coronamaatregelen

Op de koffie

Koffie na afloop van de viering is een goed gebruik. Tijdens de warme nazomer was dat nog mogelijk op het kerkplein. Maar nu het jaareinde nadert moeten we, vanwege coronamaatregelen, de koffie voorlopig even schrappen. Het leek ons goed om u dit even te melden. Om te voorkomen dat u "op de koffie komt". Maar zodra het weer kan, is er natuurlijk weer koffie na afloop.

Samenkomsten

Samenkomsten vinden standaard plaats

op de laatste zondag van de maand. Gelet op de coronamaatregelen is de eerste samenkomst van het seizoen verplaatst van de parochiezaal naar de kerk. Maar een kenmerk van een samenkomst is dat we met elkaar praten en elkaar daarbij kunnen zien en kunnen verstaan. Dat blijkt in de kerk niet goed mogelijk. Daarom zijn de verdere samenkomsten voor 2020 geannuleerd. Op een dag van een geannuleerde samenkomst is er helaas ook geen andere viering of gebedsdienst. Onze vrijwilligers zijn immers al zwaar genoeg belast.

Allerzielenviering

Gelet op het maximum van 30 kerkgan- gers is deze viering aangepast. Daarbij moesten zowel de nabestaanden als de overige parochianen zich "inschikken". Als u dit leest kunnen we hopelijk toch terugkijken op een geslaagde viering.

Herdertjestocht

De herdertjestocht is een gezamenlijk project van de Vordense kerken. Elk jaar weer trekt de herdertjestocht honderden belangstellenden, van (heel) jong tot (heel) oud. Helaas kan de herdertjestocht dit jaar niet plaatsvinden. Daarvoor in de plaats komt een wekelijkse digitale activiteit. Die start op de eerste zondag van de Advent. Meer informatie kunt u lezen op pagina 17.

Nieuwe microfoons

Een goede verstaanbaarheid is belangrijk. Zeker nu de gemiddelde kerkganger iets ouder wordt. Daarom worden de microfoons vervangen. Uit een test is gebleken dat de verstaanbaarheid daardoor enorm toeneemt. We hopen dat de nieuwe microfoons snel kunnen worden geplaatst. Dan kunt u zelf ook de verbetering ervaren.

Ten slotte

Zoals u leest blijven we investeren, organiseren en aanpassen. Met als doel om onze geloofsgemeenschap zo goed mogelijk door deze moeilijke periode heen te loodsen op weg naar betere tijden. Hopelijk zijn de komende kerstdagen en het aanstaande Nieuwjaar daar de voorbodes van. Daarop vooruitlopend: op zondagochtend 10 januari 2021 hopen we de traditionele nieuwjaarsborrel te houden. Tenminste, als de coronamaatregelen dat dan toestaan. Noteert u de datum voor de zekerheid alvast even in uw agenda.

*Namens de locatieraad en pastoraatgroep
Jaap Harmsen*

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming - Borculo

Steenstraat 26, 7271 BP Borculo; 0545-271383;
info@parochie-borculo.nl;
Secretariaat: woensdag 10.00-11.30 uur.
Rekeningnr.: NL35RABO0309119510 (algemeen);
NLO3RABO0309105439 (kerkbijdragen);
Redactie: annette.morgenster26@gmail.com

Locatieraad Jan Verwoolde, geb., 271761; Harry Essink, secr.
074 3492549; Ubald Wendels, pm., 273827.

Pastoraatgroep Annette Franck, 473360;
Riky ten Thije, 272361;

PCI: email: borculo@pci12apostelen.nl

Kerst

Er is door diverse werkgroepen hard gewerkt om ook dit jaar mooie kerstvieringen in elkaar te zetten. Ondanks alle beperkingen rond de coronacrisis blijken er toch nog veel mogelijkheden u heel diverse vieringen aan te bieden. We beginnen op kerstavond om 17.00 uur met een inloop speciaal voor families met kinderen. Om 21.00 uur is er een eucharistieviering met medewerking van enkele zangers. Helaas mag er nog steeds niet meegezongen worden (maar zachtjes neuriën kan wel). Op eerste kerstdag om 10.00 uur zullen enkele zangers van het koor Stemmig een gebedsviering verzorgen. Op tweede kerstdag van 15.00 uur tot 16.00 uur is de kerk geopend om even binnen te lopen, een kaarsje aan te steken en de kerststal te bekijken.

Voor alle vieringen geldt dat er een beperkt aantal mensen in de kerk mogen. Het zou dus fijn zijn als u wilt reserveren. Dat kan via de link op de website www.12apostelen.nl of via ons eigen secretariaat. U mag ook op de "bonnefooi" komen, maar het kan zijn dat u dan niet meer naar binnen kunt. Tussen het verschijnen van dit nummer van *Onderweg* en de Kerst liggen een aantal weken. Mocht de regering tot strengere maatregelen besluiten en we de kerkdeuren moeten sluiten, dan zal dat via de website en het informatiebord aan de weg met u gecommuniceerd worden. Houdt u deze dus in de gaten.

🎵🎵🎵 Zingend naar Kerstmis toe 🎵🎵🎵

De afgelopen jaren was er op kerstavond in onze kerk een familieviering met een kinderkoor. Dit jaar zal dat niet mogelijk zijn op de manier zoals we dat gewend zijn. Maar we kunnen wel thuis kerstliederen zingen naar Kerstmis toe. Kinderen en gezinnen die dit leuk

vinden kunnen dat doorgeven aan Diana Sterenberg. Hiervoor hoeft u natuurlijk niet in Borculo te wonen. 😊 Je ontvangt dan via e-mail een boekje met de teksten van de liederen en een link naar een YouTube Playlist; kinderen die eerder hebben meegedaan met het Kerstkoor kennen het wel. En voor wie er van houdt, is er elk weekend in de Advent een kleurplaat. Zo zingen en kleuren we samen naar Kerstmis toe. En misschien lukt het om op kerstavond bij onze kerk elkaar een Zalig Kerstmis te wensen en buiten nog even samen kerstliederen te zingen. E-mail dianasterenberg@live.nl

Kindje Wiegen

Helaas gaat 'Kindje Wiegen' 2020 door de coronapandemie niet door. Voor iedereen alle gezondheidswensen! Hopelijk kunnen wij in 2021 het 'Kindje Wiegen' samen vieren. Wie nog een plekje vrij heeft in de agenda om ons te helpen tijdens deze viering, kan dit aan het secretariaat aan de Steenstraat laten weten via tel. 0545 - 271383 of e-mail info@parochie-borculo.nl. Voel je welkom!

Gebedsintenties

13 december: overleden familie Belterman, jaargedachtenis Bram Nieuwveld.

25 december: overleden ouders Luttikholt Garstenveld, overleden familie te Morsche-Bluemink, overleden familie Sasse, Gerard Wiegierinck, Ben Lubbers, Hugo en Martin, Jan Schneider, Rudie Assen, Anton Rasing.

31 december: Anton Rasing, Jan Schneider, Jan ten Thije.

10 januari: jaargedachtenis Bernard Sasse.

Allerzielen

Ondanks de beperking van maximaal 30 personen per viering was er met Allerzielen toch de mogelijkheid om onze dierbare overledenen te herdenken. Vanaf 10.00 uur was de kerk open voor gebed of het aansteken van een kaarsje bij een herdenkingsmonumentje. Ook waren er kaarsen aanwezig om mee te nemen naar het verlichte kerkhof. Om 19.00 uur werd de dag afgesloten met een mooie gebedsviering waarvoor de familieleden van de overledenen van het afgelopen jaar waren uitgenodigd.

Eerste Heilige Communie

Zondag 4 oktober hebben Karinka Kniesznerova, Denis Takáč en Sterre Roessink in Vorden de Eerste Heilige Communie ontvangen. Zie pagina 17.

Kerkbalans

Over de Actie Kerkbalans van komend jaar wordt alweer druk vergaderd. Maar we missen nog een aantal toegezegde bijdragen voor dit jaar, waardoor we kans lopen dit jaar financieel negatief af te sluiten. Misschien is het er door alle coronastress bij ingeschoten. Wilt u nog eens kijken of u de Actie Kerkbalans van dit jaar al betaald heeft? Alle bedragen zijn van harte welkom!

Strooiveld

Aan de rechterkant van het kerkhof tegen de haag aan is een nieuw strooiveld gerealiseerd. Heeft u het al gezien? Het ziet er namelijk uit alsof het er altijd al is geweest. Na de viering van zondag 27 september is het strooiveld ingezegend en de eerst verstrooiing is inmiddels geweest. Ook als er geen kerkelijke uitvaart is geweest, kan de as toch op het kerkhof verstrooid worden. Heeft u vragen hierover neemt dan contact op met de heer G. ten Bras (kerkhofbeheerder) of met iemand van de locatieraad.

H. Willibrord-Ruurlo

Groenloseweg 3; 7261 AM Ruurlo; 0573-451456;
 rkkerkruurlo@live.nl
 Secretariaat: dinsdag 9.30-11.00 uur
 Rekeningnr.: NL67RABO0356750396 of
 NL86INGB0002465958 (kerkbijdrage).
 Redactie: f.kasteel@hetnet.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Willy Bremer, secr. 06 15297947; Theo te Brake, pm., 453511;
 Tonnie Arink, 452823; Harry Kasteel, 452492; Anny Strijker,
 452652; Jos Rouwhorst, 453251, Jan Vreman, 06 22571139.

PCI: email: ruurlo@pci12apostelen.nl

Familieberichten

Op 14 september is overleden **Theo Lankveld** in de leeftijd van 81 jaar. De crematieplechtigheid vond plaats in het crematorium Hart van Berkelland. Op zondag 25 oktober overleed **Marietje Buitink-Cuppers** in de leeftijd 87 jaar. De crematie plechtigheid vond plaats in het crematorium Hart van Berkelland. Op dinsdag 27 oktober is overleden **José Vergroesen-Koot** in de leeftijd 89 jaar. De afscheidsdienst heeft plaats gevonden in de parochiekerk Sint Willibrordus te Ruurlo, waarna zij werd begraven op het R.K. parochiekerkhof te Ruurlo.

Eerste Heilige Communie

Zondag 4 oktober hebben Dilona Yousif, Lucas Siemerink en Isa Siemerink in Vorden de Eerste Heilige Communie ontvangen. Zie pagina 17.

Kerk in het licht

Dit jaar was er als alternatief voor het septemberfeest een verlichtingsroute door het dorp. Behalve de straten waren ook enkele markante gebouwen, zoals onze kerk, verlicht. Voor het verlichten van onze kerk hadden we een professioneel bedrijf uitgenodigd. Zowel aan de buiten- als

binnenkant werden diverse lampen geplaatst. De lampen in de kerk zorgden ervoor, dat de glas-in-lood ramen buiten heel goed te zien waren. Door een combinatie van diverse kleuren was onze kerk een mooi "licht in de duisternis".

Sams kledingactie

Op vrijdag 25 en zaterdag 26 september bleek het voorportaal van de kerk veranderd te zijn in een kledingmagazijn. Velen kwamen hun overvloedige kleding voor het goede doel afgeven. Er werd ruim 700 kilo verzameld. De opbrengst hiervan komt, zoals u wellicht weet, ten goede aan schoon water en sanitair in Ethiopië. Voor de bewoners aldaar zondermeer een lichtpuntje.

Breng licht in uw tuin

Zoals wij allemaal weten ligt Ruurlo in een prachtige bosrijke omgeving. Dit zet zich bij velen ook door in de tuin. In de loop der jaren zijn veel sparren en dennenbomen aangeplant. Meestal prachtige bomen die echter een klein nadeel hebben. Ze worden elk jaar een stukje groter en nemen daardoor steeds meer ruimte in en daarmee ook het licht in huis weg. Wellicht kunnen wij elkaar daarbij helpen. In de donkere dagen voor Kerst willen wij graag een grote kerstboom op het kerkplein zetten. Hiervoor is uw boom uit de voortuin misschien wel heel geschikt. Als u dat denkt, kunt u contact

opnemen met Theo te Brake, telefoon 0573 – 453 511 of 06 – 458 454 22. Is de boom geschikt, dan zorgen wij met behulp van de firma Sturris dat de boom ongeveer een halve meter boven de grond wordt afgezaagd en een mooie plek voor de kerk krijgt. Een echte win-win situatie waarmee we velen die de boom op het kerkplein zien staan een fijn kerstgevoel kunnen geven. Alvast bedankt voor het meedenken.

Seniorenslag slaat een jaartje over

Op de seniorenslagen van onze geloofsgemeenschap ontmoeten we elkaar en wisselen we gedachten uit. Dit jaar stelt nieuwe uitdagingen: kerk en restaurant zijn nog niet geschikt voor praktische nabijheid. We misten ook al de vieringen van enkele hoogtijdagen. Anderzijds vonden bij de doordeweekse openstellingen, onder het opsteken van een kaars, mooie ontmoetingen (op gepaste afstand) plaatst. Om de verbinding in stand te houden, is er onlangs een fraaie kaart naar de senioren gestuurd.

Wensen we voor onszelf of voor de ander?

De tijd van Sinterklaas en Kerst staat weer voor de deur. Een maand waar gezellig samenzijn een heel belangrijke plaatst inneemt. Naast een lekker hapje en een drankje worden er dan presentjes uitgepakt. De voorbereiding is voor velen nog wel een dingetje. Met name het bedenken van "Wat zal ik eens op mijn verlanglijstje zetten?" kost veel energie. Wij zijn dan ook erg met onszelf bezig. Wat zal ik eens wensen? Tijdens de inspiratievieringen, die afgelopen tijd door Margriet ter Morsche en Yvon Takens zijn opgezet, werd dit verlanglijstje anders ingevuld. Het ging niet meteen over "Wat wil ik voor mezelf?", maar meer over "Wat wil ik voor de ander?". Iedereen kon bij binnenkomst een wens op een papieren hartje schrijven. Al heel snel bleek dat nagenoeg iedereen een wens kon bedenken waarin de ander centraal staat. De wenshartjes werden tijdens de viering voorgelezen en in de wensboom gehangen. Ter verduidelijking staan hier enkele wensen afgedrukt. "Dat we met z'n allen corona eronder zullen krijgen." "Dat we samenleven als vrienden." "Dat we verdraagzaam en gezond zullen blijven." "Vrede in ieders hart." "Stop de uitbuiting en geef iedereen een eerlijk loon." Al met al kan dit ons best aan het denken zetten bij het maken van een presentielijstje voor de komende tijd. Misschien toch eens naar een wereldwinkel gaan en meer aandacht aan fair-trade-producten schenken. Voor 2021 alvast een gezond jaar gewenst.

H. Willibrord - Hengelo

Spalstraat 38; 7255 AD Hengelo (Gld.); 0575-461275;
info@willibrordhengelo.nl; www.willibrordhengelo.nl
secretariaat: woensdag 14.30 – 15.00 uur.
Rekeningnr.: NL85RABO0121392570;
NL82RABO0119538857 (kerkbijdragen);
Redactie: louise50@live.nl, henk@roes-po-advies.nl

Locatieraad/pastoraatgroep

Henk Roes, secr. 461061; Theo Keurentjes, 464247;
Ans Schabbink, 462570; Gerald Veldscholten, 463482.

PCI: email: hengelo@pci12apostelen.nl

Behoedzaam vieren!

De spanning in de samenleving als het gaat op draagvlak voor coronamaatregelen is ook een spanning die wordt gekend in de kerkelijke wereld. We hebben met elkaar gesproken over de onderliggende opdracht.

Mag de Kerk in tijden van corona aan de zijlijn staan?

De christelijke traditie vraagt om na te denken. Over de identiteit. Waar staan we? We zullen ons moeten bezinnen op de inhoudelijke gevolgen van deze crisis. De volgende items hebben we daarvoor tegen het licht gehouden.

Kwetsbaarheid

God nodigt ons uit om onze kwetsbaarheid onder ogen te zien. Om niet weg te lopen voor lijden, ziekte en dood, maar elkaar in alle ellende nabij te zijn. Ook als de dood het leven raakt.

Einde aan het maakbaarheidsidee

We ontdekken in deze crisis dat het leven niet maakbaar is. De overheid moest beslissingen nemen, terwijl ze beschikte over beperkte kennis. Ook de wetenschap geeft maar ten dele antwoord op de vragen die aan de orde zijn. We hebben het leven niet in onze hand. De toekomst verloopt niet volgens onze protocollen. We mogen leven met de gedachte verwachting en zekerheid dat de toekomst aan God is.

Belang van gemeenschap

Door de coronacrisis wordt duidelijk hoe wezenlijk de gemeenschap is. De slogan 'alleen samen' geldt niet alleen voor het overwinnen van corona, maar ook voor geloven, hopen en liefhebben. Zonder dat is er geen samenleving mogelijk.

Ontdekken wat wezenlijk is

Nu blijkt hoe onmisbaar ondersteunende beroepen en goede zorg zijn. Zorg voor elkaar, door vrijwilligers en professionals, in ziekenhuizen en verpleeghuizen, in revalidatiecentra en aan sterfbedden. Zorg voor mensen in de buurt, die dreigen te vereenzamen. Zorg voor jonge mensen die perspectief missen, en zorg voor ouderen. Goede zorg voor lichaam en ziel van een mens is van onschatbare waarde.

Waarde van lichamelijkeheid

We moeten 1,5 meter afstand houden van elkaar. Steeds meer merken we dat dit nauwelijks op te brengen is. We hebben fysiek contact nodig. Ook geloof en kerk kunnen niet zonder lichamelijkeheid. Gods heil wordt zichtbaar en tastbaar in de vredegroet, in een handdruk, in sacramenten van doop en maaltijd van de Heer, in samen koffiedrinken. We raken elkaar aan als we een zegen uitspreken onder handoplegging, als we de zieken zalven. Kerk en samenleving zijn zonder fysiek contact onthand.

Samenwerken

Kerken en maatschappelijke organisaties slaan de handen ineen. Binnen één week zetten zij gezamenlijk het platform #nietalleen op. In tijden van crisis is er blijkbaar veel mogelijk.

Wij zijn wereldburgers

De pandemie is mede het gevolg van het feit dat we wereldburgers zijn. Deze crisis daagt ons uit ons in te zetten voor een wereld die ook voor onze kinderen en kleinkinderen bewoonbaar is.

Kunnen we iets leren van deze crisis?

De coronacrisis brengt kerken terug naar de basis van kerk-zijn. Juist nu mensen niet meer bij elkaar kunnen komen, rijst de vraag wat gemeenschap werkelijk betekent, hoe je dat vormgeeft.

Durven we te kiezen?

'Kerk tijdens en na corona'. Onze geloofsgemeenschap van St. Willibrordus wil deze tijd goed gebruiken om te ontdekken wat onze sterke en zwakke kanten zijn.

Behoedzaam vieren van ons geloof!

Met de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging passen we de nieuwe maatregelen in de nieuwe tweede golf toe en proberen die met elkaar in balans te brengen, waarbij het coronakoor en het Willibrord mannenkwartet een belangrijke rol vervullen. Alles vanuit de zorg voor anderen.

Vertroosting in deze tijd

Als de tijd lijkt stil te staan als contacten niet meer mogen als zelfs de krant corona ademt zijn er toch de troostmomenten

is er dat innig lieve kaartje een belletje en FaceTimepje wordt de afstand overbrugd ook al blijft het buiten buiten.

Gedurende de donkere herfstsdagen staat mijn innerlijke open komt licht dicht bij het hart is thuis dé speciale plek biedt een luisterend oor troost waardoor leven lichter wordt.

Charlotte Selten-Litmaat

H. Johannes de Doper - Keijenborg

Kerkstraat 7, 7256 AR Keijenborg; 0575-461314,
Secretariaat: donderdag 10.30-11.00 uur
Rekeningnr.: NL85RABO0125501102 (algemeen)
NL25RABO0125502958 (gezinsbijdrage Keijenborg)
NL97RABO0374716390 (gezinsbijdrage Zelhem)
Redactie: hannieankersmit@hotmail.com
Gezinsbijdrage/kerkbalans: C. Gerritsen 06-10065324

Locatieraad/pastoraatgroep

Rob Besselink, 462882; Hans Limbeek, 0314-641546,
Dini Compas-Nijenhuis, 06-40594236;
Annie Stapelbroek, 0314-641477

PCI: email: keijenborg@pci12apostelen.nl

Bereikbaarheid Sint Jan de Doper
Het parochiesecretariaat is geopend op
donderdagmorgen van 10.30 uur tot 11.00
uur. Telefoon 0575-461314

Voor spoedgevallen bij een overlijden of
spoedbediening belt u de parochiewacht.
Telefoon 06-10 31 96 38. Contactpersoon
voor Zelhem: de heer J. Waalderbos,
Zonnebloemstraat 43, 7021ZA Zelhem,
telefoon 0314-623809.

Stichting R.K. Begraafplaats Keijenborg

Contactpersoon : mevr. J. Lamers,
telefoon 0575 – 464162, e-mail:
begraafplaatskeijenborg@hotmail.com;
website www.begraafplaatskeijenborg.nl
De tarieven 2020 kunt u vinden op de
website van de HH. Twaalf Apostelen,
locatie Keijenborg!

Parochiële Caritas Instelling

Secretariaat: Fons Lamers, Kroezerijweg
8, 7256 KR Keijenborg

Kerkdienst gemist

Alle vieringen, ook
vanuit Zutphen, zijn
te beluisteren via
Kerkdienstgemist
(voorheen kerkradio) op
www.12apostelen.nl/locatie Keijenborg.

Dopen

Aanmeldingen voor het dopen graag via
het secretariaat van de Twaalf Apostelen,
e-mail secretariaat@12apostelen.nl.

Geen jaargedachtenis- vieringen

I.v.m. corona en de daarbij behorende
aangescherpte regels van het RIVM en
het bisdom kunnen helaas de families
van de overledenen niet worden

uitgenodigd voor de jaargedachtenis. Dit
alles wordt opgeschoven naar 2021. De
families zullen dan tijdig een uitnodiging
ontvangen. Hopende op uw begrip.
Ook de allerzielenviering van dit
jaar is niet doorgestaan en wordt ook
doorgeschoven naar volgend jaar.

Coronatijd en Kerst 2020, Oud en Nieuw

Door de aangescherpte regels van het
RIVM en het bisdom, kunnen de volgende
onderdelen helaas niet doorgaan in 2020.

- Kerstmarkt
  - Kindje wiegen op eerste kerstdag
  - Vrijwilligers oliebollemiddag
  - Nieuwjaarsreceptie begin 2021
- Hopende dat deze coronatijd snel ten
einde is, zodat wij in 2021 samen weer
mogen vieren.

Oecumenische viering

Op zondag 17 januari 2021 is er
in de Hervormde kerk in Halle
een oecumenische viering voor de
gezamenlijke kerken van Zelhem-Halle
en Keijenborg. Er zal dan geen viering
zijn in Keijenborg. I.v.m. corona is het nu
nog niet duidelijk hoeveel mensen er dan
aanwezig mogen zijn.

Kerkbalans

Het jaar 2020 is alweer bijna aan het
einde. Even een moment van evalueren.
Heeft u de toezegging aan de Actie
Kerkbalans al voldaan? Verder doen wij
dan nog even een beroep op u: draag de
St. Jan de Doperkerk een warm hart toe
in financiële zin. Zonder uw financiële
ondersteuning kan onze kerk (RK
geloofsgemeenschap Keijenborg/Zelhem)
niet. Met uw bijdrage is er een viering,
een bezoek aan wie het nodig heeft.
Echter nu in coronatijd is alles anders, en
toch proberen wij – met vrijwilligers –
hieraan te voldoen.

Mede dankzij uw geldelijke steun willen
wij de kerk in balans brengen en houden.
Alleen met een financieel gezonde basis
kunnen we blijven zeggen: GRIJP JE
KANS, HOUD DE KERK IN BALANS!
Rekeningnummer: Keijenborg op IBAN
NL25 RABO 0125 5029 58, Zelhem op
IBAN NL97 RABO 0374 7163 90

Vooraankondiging

Kerkbalans 2021
gaat weer van start.
Thema: Omzien
naar elkaar, geld(t)
voor iedereen.

De landelijke actie
loopt van 16 januari
tot en met 30 januari 2021.

De werkgroep hoopt weer op uw
medewerking te mogen rekenen. De
enveloppen worden rondgebracht in
de week van 18 t/m 24 januari 2021
en weer opgehaald in de week van 25
januari tot en met 31 januari 2021. Wilt
u zo vriendelijk zijn om uw envelop klaar
te leggen, zodat de looper niet hoeft te
wachten? Bij voorbaat dank.

Werkgroep Kerkbalans

Aanmelden per telefoon voor viering in Keijenborg!!

Vrijdagmiddag voorafgaand aan de
zondagviering tussen 15.00 uur en 18.00
uur kunt u bellen naar telefoonnummer
06 – 100 653 24 Ciska Gerritsen. Mocht u
onverhoopt haar niet aan de lijn krijgen,
spreek dan haar voicemail in en u wordt
door haar teruggebeld. Uw aanvraag
wordt genoteerd en er wordt direct
verteld of deze aanvraag gehonoreerd kan
worden.

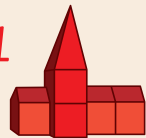
Mariakapel open

De Mariakapel is open van ongeveer 11.00
uur tot 17.00 uur.

In het grote portaal staat een tafeltje met
boekjes en stencils (met informatie dat
anders achter in de kerk ligt en ook enkele
mooie gedichten) om mee te nemen. Er
is ook de mogelijkheid om kaarsen op te
steken.

2021
Actie
Kerkbalans

H. Martinus - Baak

Wichmondseweg 17, 7223 LH Baak; 0575-441291;
 pastoriebaak@outlook.com
 Opgave gebedsintenties: per mail: pastoriebaak@outlook.com
 of bij Bennie Stapelbroek: tel. 0575 491060;
 mail bennie.stapelbroek@gmail.com. Voor overige zaken: Ans
 Berendsen: tel. 0575 441920; mail ans-arthur@hotmail.com
 Rekeningnr.: NL96RABO0304501697
 Redactie: pastoriebaak@outlook.com

Locatieraad/pastoraatgroep Berna Lamers, 441244;
 berna.lamers@gmail.com; Arnold Wolbrink, 441206;
 Petra Weel, 06 12536049

PCI: email: baak@pci12apostelen.nl

Koffiedrinken

We mogen gelukkig nog wel samenkomen. Ik hoop dat dit ook zo is op het moment dat u dit leest. Maar helaas kunnen we nog geen koffie of thee drinken.

Woord- en Communie- viering op 15 december

Op dinsdagavond 15 december om 19.00 uur zal diaken Anton Bos voorgaan in een Woord- en Communie- viering.

Eucharistieviering op Tweede Kerstdag

Op zaterdag 26 december zal er om 10.00 uur een eucharistieviering zijn met pastoor Scheve als voorganger. We zijn

erg dankbaar dat we tijdens deze viering de communie kunnen ontvangen. Dit is mogelijk doordat we gebruikmaken van een spatscherm en een hostiepinset. Op het moment dat ik dit schrijf mogen er maximaal 30 personen in de kerk worden toegelaten. Dit aantal is zeker met Kerst een beperkende factor. We zullen met Kerst deze grens moeten handhaven. Het is van belang dat u zich uiterlijk drie dagen van tevoren, dus vóór 23 december, aanmeldt via de e-mail pastoriebaak@outlook.com. We zullen de aanmeldingen op volgorde van binnenkomst behandelen. U ontvangt een antwoordbericht of u ook daadwerkelijk mag komen.

Viering op 19 januari

Op dinsdag 19 januari 2021 zal er een viering gehouden worden. We zijn blij verheugd dat we in deze bijzondere tijd toch nog mogen samenkomen.

Corona

De vieringen in onze kerk zullen volgens de RIVM-richtlijnen worden gehouden. Dat wil zeggen dat u niet komt als u op één van de gezondheidsvragen met "nee" moet antwoorden. Bij binnenkomst noteren wij uw naam en telefoonnummer voor een eventueel bron- en contactonderzoek van de GGD. Daarnaast dient u uw handen te ontsmetten en de

aanwijzingen van de plaatsaanwijzer op te volgen. De plaatsaanwijzer zal u vragen of u op een stoel of een bank wenst plaats te nemen. De kerk wordt van voren en van het midden naar achteren gevuld. De collectemanden zullen bij de uitgang staan.

Reserveren voor de viering

Op het moment dat ik dit schrijf mogen er maximaal 30 mensen naar een viering in de kerk komen. Daardoor zijn er maar een beperkt aantal plaatsen vrij. De mogelijkheid om vooraf per mail te reserveren is voor alle vieringen van toepassing. Het e-mailadres is pastoriebaak@outlook.com. Reserveer uiterlijk drie dagen vóór de viering. U ontvangt bericht of u mag komen.

Kerstmarkt?

Zondag 13 december staat de kerstmarkt gepland. Het is nog onduidelijk of deze door mag gaan. Houd de media in de gaten. Mogelijk komt er een aangepaste versie in 2020.

Gebedsintenties

Dinsdag 15/12: Fam. Hendriks-Hermsen, Ouders Jan en Will Schutte-Bosman, Ouders Dashorst-Brink, Wim Driever, Mevr. Buiting-Buser, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Fam. Veenhuis-Zents, Ouders Hebben-Smit, Jos en Bets Hermsen-Goris, Tonny Schooltink, Thé en Riek Jansen-Mentink en zoon Jos, Ouders Harmsen-Ovink, Ouders Helmink-Boerkamp, Zuster Bernadino Helmink.

Zaterdag 26/12: Ouders Harmsen-Ovink, Ouders Helmink-Boerkamp, Zuster Bernadino Helmink, Jgt. G.J. Mentink, Wim Driever, Antoon en Johan Janssen, Gerard Spijkers, Ouders Spijkers-Betting, Ouders Cornelissen-Brink. Mevr. Buiting-Buser.

Dinsdag 19/1: Gerard Spijkers, Jgt. Ouders Spijkers-Betting, Ouders Cornelissen-Brink, Mevr. Buiting-Buser, Teun en Marie Eliesen-Hendriks, Fam. Veenhuis-Zents, Ouders Hebben-Smit, Tonny Schooltink, Thé en Riek Jansen-Mentink en zoon Jos, Ouders van Leussen-Schooltink-Bosman, Jos en Bets Hermsen-Goris.

H. Willibrord - Drempt

Zomerweg 19, 6996 DD Drempt.
 Secretariaat: Hoefkensestraat 12, 6996 DS Drempt
 locatieraaddrempt@gmail.com, 0313 479294
 Opgave gebedsintenties:
 rk.drempt.gebedsintentie@gmail.com
 Rekeningnr.: NL25RABO0304500259
 Redactie: redactie.willibrord.drempt@gmail.com

Locatieraad / pastoraatgroep

Ingrid Stortelder-Spigt, 0313 479294
 Henrie Bremer, secretaris
 Fons Janssen, penningmeester
 Peter Hammink

PCI: email: drempt@pci12apostelen.nl

Aanmelden vieringen

U kunt zich vóór vrijdagmiddag 16.00 uur voorafgaand aan een viering aanmelden door een mail te sturen naar locatieraaddrempt@gmail.com. In de mail duidelijk uw naam, telefoonnummer en het aantal personen, waarmee u wenst te komen, vermelden. Telefonisch aanmelden kan tot zaterdagmiddag 16.00 uur bij Ingrid op telefoonnummer 0313 – 479 294. Het is ook mogelijk zonder reservering te komen, maar alleen als er nog plaatsen vrij zijn, bent u welkom. Voor de vieringen met Kerst kunt u zich aanmelden t/m woensdag 23 december. Voor de viering op oudjaarsavond is aanmelden mogelijk t/m woensdag 30 december.

Vieringen Kerstmis

Dit jaar zal de kerstperiode anders zijn dan andere jaren. Dit geldt ook voor ons als geloofsgemeenschap. Dit jaar is er helaas geen concert van Feeling en in de kerk mogen we maar met een beperkte hoeveelheid mensen samenkomen. Maar kerst is juist ook in deze tijd een moment waarop mensen elkaar willen opzoeken. Met kerstmis merk je in de kerk verbondenheid door samen te vieren. In onze kerk zijn er daarom dit jaar twee vieringen. De eerste viering is op kerstavond om 20.00 uur en de twee viering is op eerste kerstdag om 10.00 uur. U bent van harte welkom!

Oudjaarsavond

Oudjaarsavond is traditiegetrouw een moment om stil te staan bij de gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Op oudjaarsavond is er in Drempt om 18.00 uur een viering om samen terug te kijken op het afgelopen jaar. Voorganger in deze viering is pastoraal werker Marga Engelage-van Langen.

Vieringen januari 2021

Op de sluitingsdatum voor de kopij van het parochieblad is er nog geen definitief liturgisch rooster voor januari 2021 beschikbaar. In Drempt zullen er vieringen zijn op:

woensdag 6 januari om 19.00 uur

(Rozenkransbidden)

zondag 10 januari om 10.00 uur

(Weekendviering)

zondag 24 januari om 10.00 uur

(Oecumenische viering)

Het definitieve rooster met voorgangers vindt u, zodra beschikbaar, op de parochiewebsite www.12apostelen.nl.

Oecumenische viering

Op zondag 24 januari is er in onze H. Willibrordkerk een oecumenische viering. Deze begint om 10.00 uur. In 2021 is het thema voor de Week van Gebed voor de eenheid van de christenen “#blijfinmijnliefde”. De jaarlijkse gebedsweek is van 17 tot en met 24 januari. Centraal staat het Bijbelgedeelte Johannes 15 vers 5-9: Blijf in mijn liefde en je zult veel vruchtdragen. Zusters uit de oecumenische kloostergemeenschap in Grandchamp (Zwitserland), die het materiaal hebben samengesteld, wijzen op de verbondenheid met Christus als bron van de vrucht van eenheid. Deze gemeenschap, die het materiaal van de gebedsweek voorbereidde, is al sinds haar ontstaan toegewijd aan eenheid en gebed.

Lourdes bedevaart 2019

Het is al ruim een jaar geleden dat Truus Wienholts en ik naar Lourdes zijn geweest en het was er niet van gekomen om die mooie herinneringen met de parochie te delen. In het vorige parochieblad las u hoe we op zondag 22 september 2019 arriveerden.

Deel 2. In Lourdes en terug

Elke dag waren er bezichtigingen, een viering, lichtprocessie en onderlinge gezelligheid. Indrukwekkend is het juiste woord! Al die mensen uit de hele wereld, jong en oud, allemaal onder de indruk en vol bewondering voor de verschijning van Maria aan Bernadette. Dat gegeven heeft heel veel mensen door de jaren heen geïnspireerd: vaklieden, schilders, kunstenaars, die hebben gemaakt wat Lourdes nu is, zoals Riekje zo mooi zei: “Een plek waar hemel en aarde elkaar raken.” In Lourdes gebeuren niet alleen wonderen, maar ook ongelukken...

Op dinsdagmorgen gingen we het geboortehuis van Bernadette bezichtigen. De weg ernaartoe liep nogal op, zodat er behoorlijk geduwd en getrokken moest worden met de rolstoelen. Een van de begeleiders, “Manus van alles” Marcel, kreeg een zweepslag en moest toen zelf in een rolstoel naar boven worden geschoven. Hopelijk is het nu weer helemaal goed met hem. Op donderdag 26 september was de dag van vertrek: inpakken en met een voldaan en dankbaar gevoel terug naar huis. De terugreis verliep voorspoedig. Ruim een maand later, op dinsdag 29 oktober, was er een terugkomavond in de zaal van Sutfene om de Lourdesreis te evalueren en foto's te bekijken. Er was koffie met appelgebak plus een drankje en een hapje. Pastor Riekje kwam bij ieder persoonlijk langs met de vraag: “Wat heeft de Lourdesbedevaart voor jou betekend, wat heeft het voor jou of met jou gedaan?” Mijn antwoord was dat we rijk zijn door ons geloof en dat de Heilige Maagd Maria dat heeft bevestigd.

Op het moment dat ik dit schrijf, denk ik terug aan al die mensen die door de bedevaarten in hun onderhoud moeten voorzien en nu, door corona, zonder werk zijn. Laten we hopen en bidden dat het weer gauw wordt zoals het was! Rest mij, ook namens Truus Wienholts, nogmaals hartelijk dank te zeggen aan al diegenen die deze reis mogelijk hebben gemaakt!
 Martha Bremer

Kopij

Sluitingsdatum kopij: 1 januari 2021;
 Kopij inleveren bij
 redactie.willibrord.drempt@gmail.com

H. Willibrord - Olburgen

Olburgseweg 4; 7225 NB Olburgen, 0575-451279,
bgg 0575-451454.
Rekeningnr.: NL42RABO0148900313
Redactie: jansenmts@gmail.com

Locatieraad/pastoraatgroep

Jan den Hartog, voorzitter, 452815
Alex Gerritsen 450950
Anke Pasman, 451261

PCI: email: olburgen@pci12apostelen.nl

Activiteiten voor vrouwen

De geplande activiteiten voor november en december 2020 gaan niet door. De informatie over deze activiteiten op de site: www.olburgen-rha.nl wordt regelmatig verversd. Kijk daarom eens onder het kopje Dorpshuis bij onder andere de items Nieuws, Vrouwen en de Boekenuitleen.

Intenties

20 december: Herman en Bep Pasman, Jan Egging en Marietje Egging-Houtman
24 december: Ron Gosselink, Mientje Schotman, Harry en Grada Gerritsen-Reulink, Rie Gosselink-Harms en Ton Gosselink, Anny Gieling, Herman en Bep Pasman, Gradus en Dinie Baars, Hendrikus Baars, Willemien Horstink-Groot Koerkamp en Jan Horstink, Antoon Gosselink en Truus Gosselink-Steeverink, Jan Wigman en Willy Wigman-Reijers, Jan Schotman en Dora Schotman-van Hal

Boekenuitleen Olburgen

De boekenuitleen is weer open op dinsdagavond (van 18.30 uur tot 19.30 uur) en op vrijdagmorgen (van 10.30 uur tot 11.30 uur). We bezorgen nu al ruim zes jaar een groot aantal lezers vele uren leesplezier.

Omdat we in al die jaren dat we bestaan een enorme hoeveelheid boeken erbij hebben gekregen, werd het tijd om de boekenuitleen helemaal opnieuw in te richten.

Het is zeker de moeite waard om een kijkje te nemen in 't Lokaal in Olburgen.

Het rooster

Het rooster voor de komende periode is nog niet volledig ingevuld. Op de site komt het schema van de kosters en de lectoren. Kijk voor de actuele informatie op <https://www.12apostelen.nl/index.php/geloofsgemeenschap-olburgen/>

Kerkdienst-gemist via Internet

U kunt vieringen rechtstreeks beluisteren via het internet.

Kijk daarvoor op <https://www.12apostelen.nl/index.php/vieringen/>. Dit geldt voor de reguliere vieringen en ook voor huwelijksvieringen, avondwakes, uitvaartdiensten en ander vieringen. Mensen die veraf wonen kunnen er dan toch bij zijn. De opnames beginnen enkele minuten voor aanvang van de viering en blijven tot enkele weken daarna nog te beluisteren en te downloaden.

Vieringen in Olburgen

20 december:
Woord- en communieviering
24 december (kerstavond):
Woord- en communieviering om 20.00 uur

Collectanten

20 december: Theo Damen
24 december: Erna Bosch

Bloemversiering

21 november - 4 december:
Diny en Leonie
5 december - 18 december:
Thea en Gerda
19 december - 1 januari 2021:
Yvonne en Til

Stichting Vrienden van Dora Visser

Maandelijks is er in de kerk van Olburgen een eucharistieviering. De viering op 4 december begint om 15.00 uur.

Liriodendron tulipifera

Of op z'n Hollands: de Tulpenboom. Tien jaar geleden is deze boom geplant als herinnering aan de diverse vrouwenverenigingen die vanaf 1936 tot en met 2009 actief waren in Olburgen en Rha. Het begon in 1936 met de Boerinnenbond, in 1964 werd de naam veranderd in KPO (Katholieke Plattelandsvrouwen Organisatie). Hoewel de naam suggereert dat er alleen maar katholieke vrouwen lid waren van deze club, was dit zeker niet het geval. Iedereen was welkom en voelde zich ook welkom. In 2001 werd de naam gewijzigd in Zij Actief. Eind 2009 werd het bedrag dat nog in kas was, omgezet in een tulpenboom en een herinneringsplaatje. Dus kom je een keer in Olburgen, sta dan eens even stil bij deze prachtige boom.

Kopij

Heb jij een artikel waarvan je denkt: dat het leuk is voor het parochieblad *Onderweg* of voor de website, geef dit dan digitaal door aan jansenmts@gmail.com. De uiterste inleverdata van kopij voor jaargang 9 voor Olburgen/Rha is (op genoemde data tot uiterlijk 20.00 uur):
Nummer 2: 28 december 2020
Nummer 3: 22 februari 2021
Nummer 4: 12 april 2021
Nummer 5: 31 mei 2021
Nummer 6: 19 juli 2021
Nummer 7: 6 september 2021
Kopij inleveren op e-mailadres jansenmts@gmail.com

H. Willibrord - Steenderen

Bronkhorsterweg 2F, 7221 AC Steenderen
 Secretariaat: Azaleastraat 14, 7221 AZ Steenderen
 Tel.: 0575 452101; b.g.g. 06 16066571
 email: mariaschut@kpnmail.nl
 Rekeningnr.: NL28RABO0148991939
 Redactie: mariaschotman@gmail.com

Locatieraad Trudi van der Weijden, vz.; Trees Huis in 't Veld, pm.; Nel Verheul, secr., 470596, familie.verheul@kpnmail.nl; Willie Geurts, geb.

Pastoraatgroep Marijke Steemers, Maria Schut, secr. 452101, mariaschut@kpnmail.nl; Annie Willemsen, Maria Schotman, vz.

PCI: email: steenderen@pci12apostelen.nl

Kerkbalans 2020

Sommige parochianen, die een bijdrage hebben toegezegd aan de Actie Kerkbalans 2020 en deze zelf zouden overmaken, hebben hun bijdrage nog niet overgemaakt. Wilt u zo vriendelijk zijn om dat alsnog te doen? Als u vergeten bent, hoeveel u heeft toegezegd, dan kunt u mij altijd bellen (tel. 0575 – 452 376), dan kijk ik het voor u na.

De penningmeester Trees Huis in 't Veld

Vogelrinkbak voor De Kei

Op zaterdag 10 oktober zou De Kei feestelijk worden geopend. Door de coronamaatregelen kon dit niet doorgaan. Toch konden Renée Kranenburg van de protestantse gemeente en Maria

Schotman van onze geloofsgemeenschap namens de beide kerken een cadeau aanbieden. De Kei is een buurt- en activiteitencentrum voor iedereen, jong en oud, gelovig of niet. Er is in en rond de voormalige Sint Joannesschool hard gewerkt om er een functioneel gebouw van te maken. Het ziet er prachtig uit. Namens de kerken wensten we het bestuur veel succes met de exploitatie van het gebouw en boden we een vogelrinkbak op voet aan. Deze kreeg meteen een plekje in de prachtig aangelegde tuin. Op de foto staat de trotse voorzitter Geert Postma, die namens het bestuur het cadeau in ontvangst mocht nemen.

Graf delven, een flinke klus

Als er iemand overleden is, moet er een graf gedolven worden. Dat is niet altijd even makkelijk. Vooral niet als het veel geregend heeft. Op onze begraafplaats wordt nog met de hand gegraven door een paar sterke mannen. Het graf moet een bepaalde diepte hebben en wordt gestut met een geraamte van planken. Wanneer de overledene in het graf is gelegd moeten de planken er weer uit en kan het graf gedicht worden. Een zware, maar dankbare klus. Op de foto twee van de grafdelvers aan het werk met het graven van een nieuw graf.

Afscheid van twee heel betrokken vrijwilligers

Begin dit jaar gaven Mia IJsseldijk en Ben Masselink aan te willen stoppen met hun vrijwilligerswerk voor de kerk. Zij zijn de 80 jaar gepasseerd en vonden het wel genoeg geweest. De bedoeling was om in de viering van 3 mei op gepaste wijze afscheid van hen te nemen. Vanwege de lockdown ging dit niet door. Uiteindelijk werden beiden thuis opgezocht en kregen zij voor hun jarenlange inzet voor onze geloofsgemeenschap een icoon als dank.

Zowel Ben als Mia hebben twee termijnen deel uitgemaakt van het parochiebestuur. Ben als secretaris en Mia als penningmeester. Ook was Mia lid van de bezoekgroep en de MOV-groep. Ben verrichte veel klussen in en om de kerk. Beiden maakten deel uit van de restauratiecommissies. Dat was veel werk, vooral het binnenhalen van de benodigde gelden. Eigenlijk is dit een kleine opsomming. Je deed nooit vergeefs een beroep op hen. Hun inzet is niet in geld uit te drukken. De geloofsgemeenschap is Mia en Ben heel dankbaar voor hun belangeloze, tomeloze inzet. Wij wensen hen nog vele jaren en Ben van harte beterschap. Mia en Ben: BEDANKT!

Allerzielen

We mochten maar 30 mensen toelaten voor de allerzielenviering. Daarom werd besloten geen reguliere allerzielenviering te houden, maar op 2 november de kerk open te stellen. Om 10 uur 's morgens werd de klok geluid. Bezoekers konden een kaarsje in de kerk aansteken en/of een grote kaars bij hun geliefde(n) op het graf. 's Avonds was het kerkhof tot 20.00 uur verlicht. Er zijn die dag veel lichtjes aangestoken. Zo'n 40 in de kerk en 25 buiten op het kerkhof. Op de foto het verlichte kerkhof.

Familieberichten

Op 24 oktober is overleden de heer Henricus Antonius Johannes (Harrie) Boontink. Op vrijdag 30 oktober is Harrie, na de uitvaartplechtigheid, begraven op het parochiekerkhof naast zijn ouders. Harrie zou op 18 november 85 jaar geworden zijn.

Ceciliafeest

Ook dat gaat dit jaar niet door. Wel is er op 22 november een eucharistieviering waarin jubilarissen in het zonnetje gezet worden. In de volgende *Onderweg* meer hierover.

H. Willibrord - Vierakker

Vierakkersestraatweg 31, 7233 SE Vierakker, 0575-441286, info@demoistekerk.nl; www.demoistekerk.nl
 Secretariaat: donderdag 10.00 – 10.30 uur
 Rekeningnr.: NL40RABO0366417029
 Rekeningnr.: NL86RABO0327465948 (restaurantie)
 Redactie: j-m.holtslag@tele2.nl

Locatieraad Charlotte Bonga, vz., pm., 441261;
 Jan Marijnissen, 441276; Frans Koekkoek, secretaris,
 06-46097080, Valentijn van Waalwijk, 06 83124367.

Pastoraatgroep Michel Roording, 0630727690.

PCI: email: vierakker@pci12apostelen.nl

Beste (vooral oudere) parochianen van Vierakker

Het is november 2020, en het is dus al 8 maanden geleden dat in maart het land gedeeltelijk op slot ging. Daarmee begon voor u het ongemak. Toch willen wij u laten weten dat we heel veel aan u denken en u kracht en moed toewensen. Misschien zit u al verschillende weken of zelfs maanden alleen in huis of op uw kamer, hunkerend naar bezoek. Al tijden geen, of weinig, bezoek van familie, kinderen, kleinkinderen en dorpsgenoten gehad. Geen handdruk, geen knuffel, geen zoen, maar “werken met de ellebogen”. Ook bent u inmiddels expert in “handhygiëne”, leven op afstand van elkaar, liefst meer dan een meter, of zo nodig verder.

Maar de wereld draait door, ofschoon alles wel anders geworden is. Gevoelens van eenzaamheid en angst overspoelen velen van u. En toch, laten we er samen weer in gaan geloven, dat het uiteindelijk de liefdevolle afstand zal zijn, die de brug slaat naar blijvende verbondenheid, die nu “even”, maar al wel 8 maanden, anders en op afstand is. Die ons de hoop geeft om in een nieuwe toekomst te gaan geloven, zodat we binnen afzienbare tijd, waarschijnlijk nog niet met Kerstmis, maar dan toch wel in het nieuwe jaar, weer hand in hand het leven kunnen vieren.

Onze locatie bestaat dit jaar 150 jaar. Alleen de opening van dit jubileumjaar kon u nog in de kerk meebeleven, daarna kwam ook van de verdere feestelijke viering niets terecht. We hopen hier volgend jaar nog aandacht aan te kunnen besteden.

Locatieraad en bezoekersgroep van de St. Willibrord locatie Vierakker wensen u troost en bemoediging voor de komende weken.

Brief Jaap van Kranenburg

U hebt allemaal kunnen lezen over het afscheid van pastoraal werker Jaap van Kranenburg. Van Jaap mochten wij een hartverwarmende brief ontvangen gericht “Aan de parochianen van de H. Willibrord - Vierakker”. Wij hebben de brief voor u gekopieerd en een exemplaar ervan vindt u bij dit nummer van *Onderweg*.

Opbrengst collecte

De opbrengst van de collecte in de oecumenische viering van 27 september 2020 was € 103,15. Dit bedrag gaat naar de adoptiekinderen van basisschool De Garve.

Iedereen hartelijk dank voor de bijdrage.

Openstelling Tweede Kerstdag

Het is een jarenlange traditie om op tweede kerstdag de kerk open te stellen. De kerk is prachtig versierd en de twee bijzondere kerststallen zijn altijd de moeite waard om te bekijken. Daarnaast is het doorgaans een ontmoetingsplek voor oud-parochianen en oud-dorpsgenoten die bij familie op bezoek

zijn en toch nog even een bezoek aan de kerk willen brengen en dat kaarsje willen opsteken. Ook dit jaar willen we de kerk openstellen, natuurlijk binnen de gestelde (overheids) richtlijnen en op een veilige manier. U bent van harte welkom tussen 12.00 en 16.00 uur. U kunt u aanmelden op tel. 0575 - 441 286 of via het e-mailadres info@demoistekerk.nl van de kerk.

Bezoek van het parochiebestuur

Op maandag 12 oktober is het parochiebestuur bij de locatieraad van Vierakker op bezoek geweest. Het vorige gesprek was al een tijd geleden. Door personele wisselingen in het parochiebestuur en nu door de coronamaatregelen was dat al meer dan een jaar geleden. We vonden onze vergaderruimte in de kerk, waar we makkelijk op ruime afstand van elkaar konden zitten. Behalve dat er gelegenheid was voor een kennismaking met nieuwe bestuursleden is er gesproken over onze locatie, de samenwerking met andere geloofsgemeenschappen en de toekomst. Het zou hier te ver voeren om daarvan een uitgebreide impressie te geven, maar het was goed te merken dat er een luisterend oor is voor de situatie in Vierakker en de inzet van onze vrijwilligers. Het was een drukke dag voor alle aanwezigen, want er waren die dag nog twee vergaderingen.

Een kaarsje bij Maria in Steenderen

Eind jaren '30 stond er een Mariabeeldje in een grot, bij de kastanjeboom aan de zijde van de toenmalige pastorie. Voor de processie werd er dan een rustaltaar bijgebouwd. In de jaren '60 is dit verdwenen. Er werden geen processies meer gehouden.

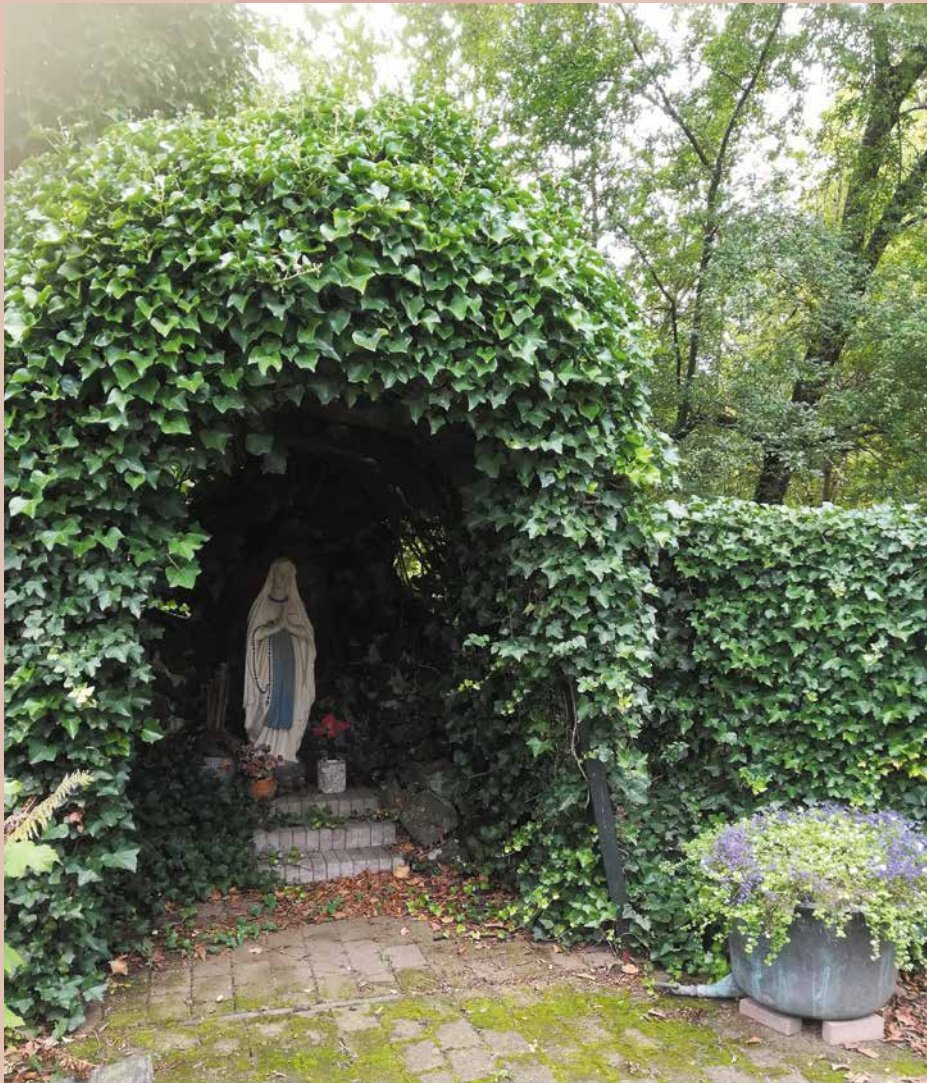
Pastoor Rigter kwam in 1978 met een groot Mariabeeld bij de vrijwilligers, dat hij graag in de tuin voor iedereen toegankelijk wilde plaatsen. Hij wilde het beeld graag in een grot geplaatst zien. En zo gebeurde het.

In de 80-er jaren is de grot veranderd en heeft ze de huidige vorm gekregen. Ben Masselink heeft met betongaas de grot vergroot en er klimop over laten groeien. Het beeld moest worden opgeknapt en dat zou Fons Herlfterkamp doen. Ben zou het beeld wel even aangeven. Hij struikelde en belandde met het beeld bovenop zich in de varens. Zowel Ben als het beeld bleven heel. Maria's voorzienigheid?

Fons herinnert zich dat in het verleden, tijdens de kermis, nogal eens jonge stelletjes bij Maria te vinden waren. Misschien vroegen ze haar om bescherming?

De grot en de tuin eromheen worden onderhouden door de vrijwilligersgroep. Sinds enige jaren staat er in de zomermaanden een grote ijzeren pot met zomerbloeiers bij de grot. Dit werd altijd verzorgd door Henk Scharenborg.

Henk is in april overleden en zijn kleinzoon Sander zet dit werk van hem nu voort. Iedereen die de begraafplaats bezoekt komt langs de Mariagrot. Regelmatig staat er een lichtje bij. Ook hebben we er een keer op een zomeravond in de meimaand de Mariaviering gehouden. Er staat een bank, zodat je in alle rust bij Maria kunt zitten als je dat wilt.

Bedankt Maria

**Bedankt Maria
dat je "ja" hebt gezegd
terwijl je voelde
dat er veel
van je werd gevraagd.**

**Bedankt Maria
dat je "ja" hebt gezegd
en je zo tot dienstmeisje
hebt willen maken van God.**

**Bedankt Maria
dat je "ja" hebt gezegd
en zo hebt gekozen
voor de bedoelingen van God.**

**Wij vragen je:
help ons ook "ja" te zeggen
want jouw verhaal
is ons verhaal
omdat ook wij
in het kleine leven
van elke dag
de wereld mogen
en moeten verlossen
in naam van Uw zoon Jezus.**

